

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 09 16
COM(2022) 457 final

2022/0277 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema (Europos žiniasklaidos laisvės aktas) ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2022) 322 final} - {SWD(2022) 286 final} - {SWD(2022) 287 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis aiškinamasis memorandumas pridedamas prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema (Europos žiniasklaidos laisvės aktas). Šiuo pasiūlymu įgyvendinamas politinis Pirmininkės U. von der Leyen, kuri apie šią iniciatyvą paskelbė 2021 m. pranešime apie Sąjungos padėtį, įsipareigojimas. Savo kalboje ji pabrėžė informacijos, kaip viešosios gėrybės, vaidmenį ir pripažino, kad žiniasklaidos bendrovės nėra tik paprastos verslo įmonės ir kad jų nepriklausomumas turi būti užtikrintas ES lygmeniu¹. Iniciatyva įtraukta į 2022 m. Komisijos darbo programą².

Žiniasklaidos sektorius priklauso kultūros ir kūrybos pramonės ekosistemai³ – vienai iš 14 pramonės ekosistemų, kurios yra svarbios siekiant įtraukaus ir tvaraus atsigavimo ir dvejopos (žaliosios ir skaitmeninės) ES ekonomikos pertvarkos. Kartu žiniasklaidos paslaugos yra ne tik svarbus ir dinamiškas ekonomikos sektorius, bet ir būtinas komponentas sveikai pilietinei sferai, ekonominėms laisvėms ir pagrindinėms teisėms, įskaitant lygybę, užtikrinti⁴. Nepriklausoma žiniasklaida, visų pirma naujienų žiniasklaida, suteikia galimybę susipažinti su įvairiomis nuomonėmis ir yra patikimas informacijos šaltinis tiek piliečiams, tiek įmonėms. Ji prisideda prie viešosios nuomonės formavimo, padeda žmonėms ir įmonėms susidaryti nuomonę ir priimti informacija pagrįstus sprendimus. Ji atlieka lemiamą vaidmenį išsaugant Europos informacinės erdvės vientisumą ir yra būtina mūsų demokratinės visuomenės ir ekonomikos veikimui. Pasitelkiant skaitmenines technologijas, žiniasklaidos paslaugomis vis dažniau galima naudotis tarpvalstybiniu mastu ir įvairiomis priemonėmis, o konkurencija skaitmeninės žiniasklaidos srityje vis dažniau įgyja tarptautinį pobūdį. Europos Sąjunga šioje srityje jau dabar nustato pasaulinius standartus, o šiuo pasiūlymu dar labiau stiprinama ir organizuojama Europos informacinė erdvė.

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nurodyta, pasiūlymu siekiama išspręsti keletą problemų, turinčių įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui ir žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklai. Žiniasklaidos bendrovės visų pirma susiduria su kliūtimis, trukdančiomis jų veiklai ir darančiomis įtaką investavimo sąlygoms vidaus rinkoje, pavyzdžiui, skirtingomis nacionalinėmis taisyklėmis ir procedūromis, susijusiomis su žiniasklaidos laisve ir pliuralizmu. Tarp tokių taisyklių ypač paminėtinos rinkos koncentracijos tikrinimas žiniasklaidos pliuralizmo tikslais ir protekcionistinės priemonės, darančios poveikį žiniasklaidos bendrovių veiklai. Dėl tokių taisyklių vidaus rinkoje pasireiškė susiskaldymas, kuris paveikė žiniasklaidos rinkos dalyvių teisinį tikrumą ir sukėlė papildomų išlaidų vykdant veiklą užsienyje.

Šią padėtį dar labiau apsunkina nepakankamas nacionalinių žiniasklaidos reguliavimo institucijų bendradarbiavimas⁵. Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų

¹ Pirmininkės U. von der Leyen 2021 m. pranešimas apie Sąjungos padėtį, Strasbūras, 2021 m. rugsėjo 15 d.

² COM(2021) 645 *final*.

³ COM(2021) 350 *final* ir SWD/2021/351 *final*.

⁴ Be to, žiniasklaidos paslaugos turėtų būti teikiamos laikantis Direktyvoje (ES) 2019/882 (Europos prieinamumo akte, OL L 151, 2019 6 7, p. 70–115) nustatytų prieinamumo reikalavimų.

⁵ Siekdami patenkinti poreikį aktyviau bendradarbiauti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų srityje, ERGA nariai susitarė dėl savanoriško susitarimo memorandumo, kuriame nustatyti neįpareigojantys tarpvalstybinio bendradarbiavimo mechanizmai. Komunikate „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje: gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ Komisija paskelbė, kad ji atidžiai stebės, kaip taikomas susitarimo memorandumas, kad įvertintų, ar nereikėtų dar labiau stiprinti

grupės (toliau – ERGA) veiklos galimybės yra ribotos ir susijusios tik su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis. Be to, ERGA neturi pakankamai priemonių ir išteklių, kad galėtų prisidėti sprendžiant tarpvalstybinius klausimus ar praktines problemas svarbiose žiniasklaidos reguliavimo srityse. Dėl nepakankamos reguliavimo konvergencijos nukenčia žiniasklaidos rinkos dalyviai, visų pirma audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjai ir dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugos teikėjai, ir daroma žala viešajam interesui. Žiniasklaidos reguliavimo institucijų vaidmuo taip pat svarbus siekiant apsaugoti nuo nesąžiningų žiniasklaidos paslaugų teikėjų, įskaitant tuos, kuriuos finansiniu ar redakciniu požiūriu kontroliuoja tam tikrų trečiųjų šalių vyriausybės, dėl ko gali būti pakenkta arba kilti didelis pavojus visuomenės saugumui ir gynybai.

Europos žiniasklaidos paslaugų teikėjai taip pat vis dažniau patiria trukdymą teikti kokybiškas žiniasklaidos paslaugas (t. y. paslaugas, kurias nepriklausomai ir laikantis žurnalistikos standartų) vidaus rinkoje ir kišimasi į jų redakcinių sprendimų priėmimą, kaip matyti iš Komisijos metinių teisinės valstybės principo taikymo ataskaitų⁶ ir Žiniasklaidos pliuralizmo observatorijos pastebėjimų⁷. Šią problemą lemia fragmentiškos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią kišimuisi į visų žiniasklaidos priemonių redakcinę nepriklausomybę, ir nevienodos visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumo garantijos⁸, ir dėl to vidaus rinkoje išsiskirpa konkurencijos sąlygos.

Galiausiai, vidaus rinkos kliūtys ir nevienodos sąlygos atsiranda dėl neskaidraus ir nesąžiningo ekonominių išteklių paskirstymo. Visų pirma, dėl nuosavoms auditorijos matavimo sistemoms būdingo neskaidrumo ir šališkumo iškreipiami reklamos pajamų srautai. Taip atsiranda neigiamas poveikis žiniasklaidos paslaugų teikėjams ir sudaromos nepalankios sąlygos konkurentams, kurie teikia auditorijos matavimo paslaugas pagal nustatytus sektoriaus standartus⁹. Vidaus rinką taip pat iškraipo neskaidrus ir nesąžiningas valstybinės reklamos (t. y. valstybės lėšų, naudojamų reklamos tikslais) paskirstymas, kai pirmenybė gali būti teikiama įsitvirtinusiems nacionaliniams paslaugų teikėjams arba palankiai vertinamos ir slapta subsidijuojamos tam tikros žiniasklaidos priemonės, kurios išreiškia vyriausybei palankią nuomonę. Šios srities reglamentavimas yra fragmentiškas ir ribotas¹⁰, daugelyje valstybių narių nėra konkrečių taisyklių, o esamų taisyklių taikymo sritis skiriasi¹¹, todėl nukenčia teisinis tikrumas ir kyla savavališkų arba diskriminacinių sprendimų rizika.

ERGA bendradarbiavimo. Atsižvelgdama į tokį vertinimą, Komisija mano, kad reikia sukurti teisinę struktūrinio žiniasklaidos reguliavimo institucijų ar įstaigų bendradarbiavimo sistemą.

⁶ 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita, komunikatas ir šalių skyriai (COM(2020) 580 *final* ir SWD(2020) 300–326 *final*); 2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita, komunikatas ir šalies skyriai (COM(2021) 700 *final* ir SWD(2021) 701–727 *final*); 2022 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita, komunikatas ir šalies skyriai (COM(2022) 500 *final* ir SWD(2022) 501–527 *final*).

⁷ Žiniasklaidos pliuralizmo ir žiniasklaidos laisvės centras, Žiniasklaidos pliuralizmo observatorija.

⁸ Visuomeninė žiniasklaida užima labai svarbią vietą žiniasklaidos rinkoje, nes jai pavesta teikti viešąsias paslaugas. Daugeliui piliečių ir įmonių tokios žiniasklaidos priemonės yra svarbus, o gal net pagrindinis žiniasklaidos šaltinis.

⁹ Auditorijos matavimas turi tiesioginę įtaką reklamos, kuri yra svarbus žiniasklaidos sektoriaus pajamų šaltinis, paskirstymui ir kainoms. Tai labai svarbus įrankis, kuriuo galima įvertinti žiniasklaidos turinio efektyvumą ir suprasti auditorijos pageidavimus, kad būtų galima planuoti būsimą turinio kūrimą. Atitinkami rinkos dalyviai tradiciškai susitaria dėl metodologinių standartų rinkinio, kad galėtų parengti nešališkus lyginamuosius standartus savo investicijų grąžai įvertinti. Siekiant skaidriai, įtraukiai ir patikimai organizuoti ir atlikti auditorijos matavimą, keliose valstybėse narėse veikia savireguliacinio mechanizmai, kuriuose dalyvauja svarbiausi žiniasklaidos ir reklamos pramonės suinteresuotieji subjektai, pavyzdžiui, savireguliacinio jungtiniai pramonės komitetai.

¹⁰ Tam tikri valstybinės reklamos paskirstymo ir skaidrumo aspektai reglamentuojami taikant fragmentišką, konkrečiai žiniasklaidai skirtą priemonių ir bendrųjų viešųjų pirkimų įstatymų sistemą, kuri vis dėlto neapima visų valstybinės reklamos išlaidų ir skirstant lėšas neužtikrina pakankamos apsaugos nuo pirmenybės teikimo kai kuriems subjektams arba šališkumo. Visų pirma, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES netaikoma paslaugų viešojo pirkimo sutartims dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms ar radijo žiniasklaidos paslaugoms skirtos programų medžiagos įsigijimo, kūrimo, gamybos ar bendros gamybos.

¹¹ Taip pat žr. nacionalinių valstybinės reklamos taisyklių analizę metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje.

Įvairiose ES šalyse problemų mastas skiriasi, tačiau apskritai dėl jų žiniasklaidos paslaugų teikėjai negali pasinaudoti visomis vidaus rinkos galimybėmis, išlaikyti ekonominį tvarumą ir tinkamai atlikti savo visuomeninį vaidmenį informuojant žmones ir įmones. Žiniasklaidos paslaugų gavėjams taip pat neigiamą poveikį daro nepakankama žiniasklaidos pasiūla arba pasiūla, kuri nėra nepriklausoma, taip pat nevienodos veiklos sąlygos ir jų interesų apsaugos trūkumas.

Parlamentas¹² ir Taryba¹³ ne kartą ragino Komisiją imtis veiksmų, kad būtų pašalintos kliūtys žiniasklaidos vidaus rinkos veikimui ir skatinamas pliuralizmas bei nepriklausomumas šioje rinkoje. 2022 m. gegužės 9 d. paskelbtoje galutinėje Konferencijos dėl Europos ateities ataskaitoje piliečiai savo pasiūlymais ragino ES toliau skatinti žiniasklaidos nepriklausomumą ir pliuralizmą, visų pirma priimant teisės aktus, kuriais būtų sprendžiama grėsmė žiniasklaidos nepriklausomumui, įvedant būtiniausius ES lygmens standartus. Jie taip pat paragino ginti ir remti laisvą, pliuralistinę ir nepriklausomą žiniasklaidą, stiprinti kovą su dezinformacija ir užsienio šalių kišimusi ir užtikrinti žurnalistų apsaugą¹⁴.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, pasiūlymu dėl Europos žiniasklaidos laisvės akto siekiama pagerinti žiniasklaidos vidaus rinkos veikimą.

Pasiūlymas grindžiamas keturiais konkrečiais tikslais, kurie išvardyti toliau.

- **Tarpvalstybinės veiklos ir investicijų skatinimas** į žiniasklaidos paslaugas derinant tam tikrus skirtingų nacionalinių žiniasklaidos pliuralizmo sistemų elementus, visų pirma siekiant palengvinti tarpvalstybinių paslaugų teikimą. Pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad vertindamos žiniasklaidos rinkos koncentraciją ES lygmeniu veiklą koordinuojančios nepriklausomos nacionalinės valdžios institucijos nuosekliai įvertintų žiniasklaidos pliuralizmą ir nepriklausomumą.
- **Bendradarbiavimo reguliavimo srityje ir reguliavimo konvergencijos didinimas** pasitelkiant tarpvalstybinio koordinavimo priemones ir ES lygmens nuomones bei gaires. Taip bus skatinamas nuoseklus požiūris į žiniasklaidos pliuralizmą ir nepriklausomumą ir užtikrinama veiksminga žiniasklaidos paslaugų naudotojų apsauga nuo neteisėto ir žalingo turinio, įskaitant internetu pateikiamą turinį, ir nuo paslaugų teikėjus (įskaitant trečiųjų šalių paslaugų teikėjus), kurie nesilaiko ES žiniasklaidos standartų.
- **Kokybiškų žiniasklaidos paslaugų teikimo palengvinimas** mažinant nepagrįsto redakcinės laisvės ribojimo dėl viešųjų ir privačių subjektų kišimosi riziką. Pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad nebūtų kišamasi į žurnalistų ir redaktorių darbą, be kita ko, užtikrinti jų šaltinių ir ryšių apsaugą. Skatinant

¹² 2013 m. gegužės 21 d. rezoliucija dėl ES chartijos (2011/2246(INI)); 2018 m. gegužės 3 d. rezoliucija dėl žiniasklaidos pliuralizmo ir žiniasklaidos laisvės ES (2017/2209(INI)); 2020 m. lapkričio 25 d. rezoliucija „Žiniasklaidos laisvės stiprinimas: žurnalistų apsauga Europoje, neapykantos retorika, dezinformacija ir platformų vaidmuo“ (2020/2009(INI)); 2021 m. spalio 20 d. rezoliucija dėl Europos žiniasklaidos skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas (2021/2017(INI)); 2021 m. lapkričio 11 d. rezoliucija dėl demokratijos ir žiniasklaidos laisvės bei pliuralizmo stiprinimo ES (2021/2036(INI)); 2022 m. kovo 9 d. rezoliucija dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją (2020/2268(INI)).

¹³ Tarybos išvados dėl žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo skaitmeninėje aplinkoje (OL C 32, 2014 2 4); Tarybos išvados dėl laisvos ir pliuralistinės žiniasklaidos sistemos apsaugos (OL C 422, 2020 12 7); Tarybos išvados dėl „Europos žiniasklaidos skaitmeniniame dešimtmetyje. Gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas“ (8727/21, 2021 5 18); Tarybos išvados dėl Europos kultūros ir kūrybos pramonės ekosistemos strategijos kūrimo (OL C 160, 2022 4 13). 2022 m. kovo 7–8 d. Anžė posėdžiavusių už kultūrą, audiovizualinius klausimus ir žiniasklaidą atsakingų Europos ministrų deklaracija.

¹⁴ Konferencija dėl Europos ateities. Galutinių rezultatų ataskaita, 2022 m. gegužės mėn., visų pirma 27 pasiūlymo 1 punktą ir 37 pasiūlymo 4 punktą.

redakcinę nepriklausomybę, pasiūlymu taip pat užtikrinama geresnė žiniasklaidos paslaugų gavėjų interesų apsauga.

- **Skaidraus ir sąžiningo ekonominių išteklių paskirstymo užtikrinimas** žiniasklaidos vidaus rinkoje, didinant auditorijos matavimo ir valstybinės reklamos paskirstymo skaidrumą ir sąžiningumą. Pasiūlymu siekiama užtikrinti auditorijos, ypač internetu perduodamo turinio auditorijos, matavimo metodikų skaidrumą, nediskriminavimą, proporcingumą, objektyvumą ir įtraukumą. Taip pat bus užtikrintas skaidrumas, nediskriminavimas, proporcingumas ir objektyvumas paskirstant valstybinę reklamą žiniasklaidos priemonėms, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika, jog viešasis finansavimas gali būti netinkamai naudojamas šališkiems interesams tenkinti, taip pakenkiant kitiems rinkos dalyviams. Pasiūlymu taip bus skatinama sąžininga konkurencija žiniasklaidos vidaus rinkoje.

Kartu su pasiūlymu dėl teisės akto pateikiama rekomendacija, kurioje pristatomas žiniasklaidos bendrovėms skirtas savanoriškos gerosios patirties katalogas, skirtas redakcinei nepriklausomybei skatinti, ir rekomendacijos žiniasklaidos bendrovėms ir valstybėms narėms, kuriomis siekiama didinti žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumą. Rekomendacija padės sumažinti nepagrįsto kišimosi į individualius redakcinius sprendimus riziką ir pagerinti prieigą prie informacijos apie žiniasklaidos priemonių nuosavybę¹⁵.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas atitinka galiojančias ES horizontaliąsias ir sektorių taisykles, susijusias su žiniasklaidos ir internetinėmis paslaugomis. Juo siekiama pašalinti reguliavimo spragas, kurios turi įtakos žiniasklaidos vidaus rinkos veikimui,

pirmiausia remiantis persvarstyta Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva (toliau – AŽPD)¹⁶, kuria reglamentuojamas nacionalinių audiovizualinės žiniasklaidos teisės aktų koordinavimas visoje ES. Pasiūlymu stiprinamas bendradarbiavimas su pagal šią direktyvą įsteigta Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupe (toliau – ERGA), pertvarkant ją į Europos žiniasklaidos paslaugų valdybą (toliau – Valdyba), suteikiant jai platesnę veiklos sritį ir priskiriant papildomų užduočių¹⁷.

Pasiūlyme nustatomos naujos su žiniasklaidos paslaugomis susijusios taisyklės, pavyzdžiui, taisyklės dėl žurnalistų šaltinių ir ryšių apsaugos, valstybinės reklamos ir auditorijos matavimo. Taip jis papildo autorių teisių reformą¹⁸, kuria remiamas spaudos finansinis tvarumas.

Pasiūlymas visiškai atitinka ir papildo Elektroninės komercijos direktyvą¹⁹ ir Reglamentą dėl platformų ir įmonių santykių (toliau – P2B reglamentas)²⁰. Jis taip pat atitinka ir papildo

¹⁵ Taip pat žr. žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumo analizę metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje.

¹⁶ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (OL L 95, 2010 4 15, p. 1–24), su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2018/1808 (OL L 303, 2018 11 28, p. 69–92).

¹⁷ Dėl šios priežasties siūlomas tikslinis Direktyvos 2010/13/ES pakeitimas, kuriuo tik panaikinamas jos 30b straipsnis, kuriuo įsteigiama ERGA, ir atitinkamai pakeičiamos nuorodos į ERGA ir jos užduotis. Pagal formos nuoseklumo taisyklę, teisinis dokumentas iš esmės turėtų būti iš dalies keičiamas tos pačios formos teisiniu dokumentu. Šiuo reglamentu tikslingai iš dalies keičiama tik tokia Direktyvos 2010/13/ES nuostata, kurios valstybėms narėms nereikia perkelti į nacionalinę teisę. Todėl toks dalinis pakeitimas yra pateisinamas.

¹⁸ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB (OL L 130, 2019 5 17, p. 92–125).

¹⁹ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva), OL L 178, 2000 7 17, p. 1–16.

Skaitmeninių paslaugų akta²¹ ir Skaitmeninių rinkų akta²², kuriuose numatytos horizontaliosios sistemos, nustatančios suderintas internetinių paslaugų taisykles. Pasiūlymu sprendžiami likę konkretiems sektoriams būdingi klausimai, kurie nėra visiškai išspręsti abiejuose minėtuose horizontaliuosiuose dokumentuose.

Pasiūlymu papildomos ES konkurencijos taisyklės, kuriose tiesiogiai nenagrinėjamas rinkos koncentracijos poveikis žiniasklaidos pliuralizmui ar nepriklausomumui, ir valstybės pagalbos taisyklės, kurios taikomos kiekvienu konkrečiu atveju (dažnai *ex post*) ir kuriomis nepakankamai sprendžiamos problemos, kylančios dėl nesąžiningo valstybės išteklių paskirstymo žiniasklaidos paslaugų teikėjams. Pasiūlymu užtikrinama, kad valstybinei reklamai būtų sistemingai taikomos *ex ante* skaidrumo taisyklės, visų pirma dėl paramos gavėjų ir skirtų sumų, taip pat dėl sąžiningo tokios reklamos paskirstymo. Pasiūlymas, ypač jo nuostatos dėl valstybinės reklamos, atitinka pasiūlymą dėl reglamento dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo²³.

Be to, pasiūlymu papildomos galiojančios ES taisyklės dėl nuosavybės skaidrumo, nedarant joms poveikio. Kovos su pinigų plovimu direktyva²⁴ yra pagrindinis dokumentas, kuriuo užtikrinamas tikrosios nuosavybės skaidrumas, o ES bendrovių teisės direktyva²⁵ reglamentuojama informacija, kurią bendrovės, visų pirma ribotos atsakomybės bendrovės, turi atskleisti verslo duomenų registruose. AŽPD skatina valstybės nares imtis priemonių, kad informacija apie audiovizualinės žiniasklaidos priemonių nuosavybės struktūrą būtų prieinama. Esama sistema pasiūlymu bus papildyta reikalaujant, kad visi žiniasklaidos paslaugų teikėjai, perteikiantys naujienų ir aktualijų turinį, pateiktų žiniasklaidos paslaugų gavėjams informaciją apie žiniasklaidos priemonių nuosavybę, visų pirma apie tiesioginius, netiesioginius ir tikruosius savininkus.

Pasiūlymas taip pat atitinka Protokolą dėl valstybių narių visuomeninės transliacijos sistemos (toliau –Amsterdamo protokolas)²⁶, kuriame pripažįstama valstybių narių kompetencija apibrėžti visuomeninės žiniasklaidos viešųjų paslaugų uždavinius ir skirti finansavimą, jeigu šis finansavimas prekybos sąlygų ir konkurencijos Sąjungoje nepaveikia taip, kad pakenktų bendriems interesams. Amsterdamo protokole netiesiogiai patvirtinama, kad visuomeninė žiniasklaida patenka į vidaus rinkos taikymo sritį.

Pasiūlymas atitinka Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį²⁷ ir atitinkamas Tarybos išvadas²⁸. Stiprinant žiniasklaidos reguliavimo institucijų vaidmenį ir bendradarbiavimą, įskaitant klausimus, turinčius įtakos ES informacinei erdvei, pasiūlymu papildomi veiksmai, kurių

20 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo (OL L 186, 2019 7 11, p. 57–79).

21 COM(2020) 825 *final*.

22 COM(2020) 842 *final*.

23 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (COM(2021) 731 *final*).

24 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73–117).

25 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46–127).

26 Amsterdamo sutartis, iš dalies pakeičianti Europos Sąjungos sutartį, Europos bendrijų steigimo sutartis ir tam tikrus su jomis susijusius aktus – Protokolą, pridėdamą prie Europos bendrijos steigimo sutarties, Protokolą dėl valstybių narių visuomeninės transliacijos sistemos (OL C 340, 1997 11 10, p. 109).

27 Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis.

28 Tarybos išvados dėl papildomų pastangų siekiant didinti atsparumą ir kovoti su hibridinėmis grėsmėmis (14972/19, 2019 12 10); Tarybos išvados dėl atsparumo didinimo ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis, įskaitant dezinformaciją COVID-19 pandemijos kontekste (14064/20, 2020 12 15), ir Tarybos išvados dėl užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimasis (11429/22, 2022 7 18).

imtasi rengiant ES priemonių rinkinį dėl užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi.

Pasiūlymas atitinka Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms dėl visuomeninės žiniasklaidos valdymo²⁹. Rekomendacijoje teigiama, kad visuomeninė žiniasklaida turi veikti ir vystytis tvarioje valdymo sistemoje, kuri užtikrina būtiną redakcinę nepriklausomybę ir viešąją atskaitomybę.

Atsižvelgiant į pastarojo meto grėsmes žurnalistų šaltiniams, pasiūlymu papildoma tikslinė apsauga nuo šnipinėjimo programų diegimo žiniasklaidos paslaugų teikėjų ar žurnalistų naudojamuose įrenginiuose, grindžiama Direktyvoje 2002/58/EB (toliau – E. privatumo direktyva), Direktyvoje (ES) 2016/680 (toliau – Teisėsaugos direktyva) ir Direktyvoje 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas numatytais apsaugos priemonėmis.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Pasiūlymas grindžiamas Europos demokratijos veiksmų planu³⁰, kuriame Komisija pasiūlė priemonių, skirtų skatinti demokratinį dalyvavimą, kovoti su dezinformacija ir remti laisvą bei nepriklausomą žiniasklaidą. Stiprinant žurnalistų šaltinių ir ryšių apsaugą, šia iniciatyva papildoma Rekomendacija dėl žurnalistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo³¹, taip pat pasiūlymas dėl direktyvos³² ir Rekomendacija³³ dėl asmenų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinų dėl visuomenės dalyvavimo). Pasiūlyme numatyti konkretūs veiksmai, kuriais reaguojama į Europos deklaraciją dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų³⁴, kurioje raginama užtikrinti saviraiškos ir informacijos internete laisvę, ir remiamas Žiniasklaidos bei garso ir vaizdo srities veiksmų planas³⁵, kuriame Komisija nustatė keletą veiksmų, skirtų žiniasklaidos sektoriaus finansiniam tvarumui ir skaitmeninei transformacijai stiprinti, įgyvendinimas.

Pasiūlymu siekiama sustiprinti žiniasklaidos paslaugų teikėjų redakcinę nepriklausomybę. Be to, siekiant apsaugoti redakcijos nepriklausomybę nuo išorės ir rinkos spaudimo svarbus elementas yra finansinis tvarumas. Kaip per viešąsias konsultacijas nurodė suinteresuotieji subjektai, žiniasklaidos sektoriaus ekonominė padėtis tebėra nestabili, ją dar labiau paaštrino COVID-19 krizė. Užtikrinus įvairius ir pakankamus finansavimo šaltinius, būtų galima padidinti žiniasklaidos atsparumą ir nepriklausomumą ir padėti žiniasklaidos paslaugų teikėjams teikti kokybiškas paslaugas europiečiams.

Todėl žiniasklaidos sektorius vis dažniau kreipiasi į ES dėl finansinės paramos, nes Komisija, siekdama puoselėti Europos viešąją erdvę, jau seniai bendrai finansuoja nepriklausomos žiniasklaidos pranešimus apie Europos reikalus. Nors Europos teikiamas finansavimas, palyginti su sektoriaus mastu ir svarba, neišvengiamai yra ribotas, jis iš tiesų gali prisidėti prie sektoriaus atsigavimo po COVID-19 pandemijos, naujų skaitmeninės transformacijos ir naujų formatų arba modelių, skirtų piniginei naudai iš internetinio turinio gauti, išbandymo kitose šalyse.

²⁹ Ministrų komiteto rekomendacija CM/Rec(2012)1 valstybėms narėms dėl visuomeninės žiniasklaidos valdymo (priimta 2012 m. vasario 15 d. per 1134-ąjį ministrų įgaliotinių susitikimą).

³⁰ COM(2020) 790 *final*.

³¹ C(2021) 6650 *final*.

³² COM(2022) 177 *final*.

³³ 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2022/758 dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinų dėl visuomenės dalyvavimo), OL L 138, 2022 5 17, p. 30–44.

³⁴ COM(2022) 28 *final*.

³⁵ COM(2020) 784 *final*.

Todėl 2020 m. gruodžio mėn. priėmusi Žiniasklaidos bei garso ir vaizdo srities veiksmų planą, Komisija sujungė veiksmus, kuriais siekiama remti naujienų žiniasklaidą, visapusiškai atsižvelgiant į redakcinę nepriklausomybę. Pavyzdžiui, pagal programą „InvestEU“ ji sukūrė specialią investicijų į nuosavą kapitalą priemonę MEDIA INVEST, skirtą Europos audiovizualinių bendrovių finansiniams pajėgumams didinti. Nuo 2022 m. parama nuosavam kapitalui taip pat teikiama naujienų žiniasklaidai, derinant su pasirengimo investicijoms veiksmais, kuriais siekiama sutelkti privačius investuotojus ir padidinti investicijų į nuosavą kapitalą apimtis. Be to, Komisija remia specialios su programa „InvestEU“ susietos bendro investavimo priemonės sukūrimą pasitelkiant fondus ir filantropijos organizacijas, kad būtų veikama trijose konkrečiose misijų srityse, įskaitant žiniasklaidos pliuralizmą, demokratiją ir kultūrą³⁶. Dar vienas svarbiausias paketo aspektas – inovacijos. Pagal mokslinių tyrimų ir inovacijų bei skaitmenines programas siūloma finansuoti novatoriškų sprendimų kūrimą, be kita ko, per kvietimą teikti pasiūlymus dėl Europos žiniasklaidos duomenų erdvės kūrimo, kuris bus paskelbtas netrukus. Be to, pagal programas „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“ finansuojami novatoriški moksliniai tyrimai padeda suprasti žiniasklaidos poveikį piliečiams ir demokratijai ir suteikia priemonių ir strategijų, skirtų sveikesnei ir įvairesnei žiniasklaidai skatinti, kovai su dezinformacija internete palaikyti ir žurnalistikos standartams tobulinti. Reguliarus keitimasis informacija su sektoriaus atstovais Europos naujienų žiniasklaidos forumo taip pat padeda stebėti sektoriaus inovacijas ir suteikia progą aptarti ES darbotvarkę šiuo klausimu.

Pagal Žiniasklaidos bei garso ir vaizdo srities veiksmų planą, naujienų žiniasklaidos sektoriui numatyta speciali programos „Kūrybiška Europa“, skirtos kultūros ir kūrybos sektoriams remti, dalis. Pagal šią programą galima finansuoti žiniasklaidos organizacijų partnerystę, siekiant diegti naujoves, išbandyti naujus formatus arba dalytis gerąja verslo patirtimi tarpvalstybiniu mastu. Pagal programą „Kūrybiška Europa“ taip pat bendrai finansuojami projektai, kuriais skatinama pliuralistinė žiniasklaidos aplinka: dotacijos skiriamos reporterių apsaugai (įskaitant teisinę pagalbą) ir apima tokias sritis kaip faktų nustatymas, stebėseną, advokatavimas, visuomenės informavimas ir informuotumo didinimas. ES lėšomis taip pat buvo remiama žiniasklaidos tarybų veikla ir Žiniasklaidos pliuralizmo observatorijos veikla. Nuo 2023 m. Komisija pagal programą „Kūrybiška Europa“ taip pat paskirstys specialų finansavimą žiniasklaidai, kuri tarnauja viešajam interesui, pavyzdžiui, tiriamosios žiniasklaidos priemonės, taip prisidėdama prie tarpvalstybinių pliuralistinių diskusijų ir prie sveikesnės demokratijos.

Žiniasklaidos finansavimo poreikis viršija turimas lėšas. Europos Parlamentas paragino sustiprinti naujienų žiniasklaidos sektoriaus finansavimo galimybes, visų pirma įsteigiant nuolatinį Naujienų žiniasklaidos fondą ir padidinant programos „Kūrybiška Europa“³⁷ tarpsektorinės ir žiniasklaidos paprogramių biudžetus. Taryba taip pat paragino Komisiją sustiprinti nepriklausomos žurnalistikos finansavimą³⁸. Siekdama papildyti dabartinę ES politiką ir galiausiai sustiprinti sektoriaus finansinį atsparumą, Komisija išanalizuos valstybių narių viešojo finansavimo schemas ir iniciatyvas ir nustatys finansavimo tendencijas bei spragas.

³⁶ Kitos dvi misijų sritys yra visuomenės pokyčiai, susiję su žaliaja pertvarka, ir lygybė bei įtrauktis.

³⁷ Europos Parlamento Švietimo ir kultūros komitetas. Ataskaita „Europos žiniasklaida skaitmeniniame dešimtmetyje: gaivinimo ir transformacijos rėmimo veiksmų planas (2021/2017(INI)).

³⁸ Tarybos išvados dėl žurnalistų ir kitų žiniasklaidos specialistų apsaugos ir saugumo (OL C 245, 2022 6 28).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 114 straipsnis, kuriame nustatyta, kad galima priimti priemones valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ar veikimui, suderinti.

Pasiūlymu siekiama spręsti nacionalinių reguliavimo metodų, susijusių su žiniasklaidos laisve, pliuralizmu ir redakcine nepriklausomybe, susiskaidymo problemą. Taip bus skatinama laikytis bendro požiūrio ir koordinuoti ES lygmeniu, užtikrinamas optimalus žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimas ir užkertamas kelias būsimoms kliūtims žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklai visoje ES.

Konkrečiai, pasiūlymu siekiama spręsti šias problemas, trukdančias teikti žiniasklaidos paslaugas vidaus rinkoje:

- nacionalinius apribojimus, susijusius su žurnalistų, kaip paslaugų teikėjų, šaltiniais ir ryšiais, ir turinčius įtakos žiniasklaidos paslaugų kūrimui ir teikimui;
- kišimąsi į žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklą, įskaitant jų redakcinius sprendimus, ir skirtingus požiūrius į redakcinės nepriklausomybės apsaugą;
- valstybės kišimosi į visuomeninę žiniasklaidą riziką, kuri kenkia vienodoms konkurencijos sąlygoms bendrojoje rinkoje ir visuomeninės žiniasklaidos kokybei;
- nesąžiningų veiklos vykdytojų (įskaitant žiniasklaidos paslaugų teikėjus, kuriuos finansiniu ar redakciniu požiūriu kontroliuoja tam tikrų trečiųjų šalių vyriausybės) veiklą rinkoje, dėl kurios atsiranda įtampų taikant laisvo judėjimo taisykles Sąjungoje;
- riziką, kylančią laisvam žiniasklaidos paslaugų teikimui labai didelėse interneto platformose, dėl kurios sąlygos vidaus rinkoje gali tapti nevienodos, kai vis spartėja žiniasklaidos paslaugų platinimo skaitmenizacija;
- nacionalines žiniasklaidos rinkos priemones, darančias poveikį žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklai ir ribojančias laisvą judėjimą Sąjungoje, taip suskaidant vidaus rinką ir sukeliant teisinį netikrumą; tas pats pasakytina ir apie nacionalines taisykles ir procedūras, kurias taikant vertinamas žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikis žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei;
- auditorijos matavimo sistemų ir metodikų neskaidrumą ir galimą šališkumą, dėl kurių iškraipoma rinka ir nukenčia vienodos sąlygos vidaus rinkoje;
- nesąžiningą ir neskaidrų valstybės reklamos išlaidų paskirstymą žiniasklaidos paslaugų teikėjams, dėl kurio nukenčia kiti žiniasklaidos paslaugų teikėjai, įskaitant įsisteigusiuosius kitose valstybėse narėse.

Be to, SESV 114 straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas naujoms struktūroms kurti pagal ES teisę. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į iniciatyvos valdymo aspektą, kuriuo siekiama skatinti glaudesnę nacionalinių žiniasklaidos reguliavimo institucijų bendradarbiavimą ES lygmens valdyboje, kuriai būtų pavesta skatinti veiksmingą ir nuoseklų ES žiniasklaidos taisyklių taikymą.

ES teisės aktų leidėjas, reguliuodamas vidaus rinką, turi ne tik laikytis pagrindinių teisių³⁹, bet ir derinti konkuruojančias pagrindines teises⁴⁰. Šis pasiūlymas dėl reglamento yra darni, suderinta ir daugialypė teisinė sistema, kuria teisės aktų leidėjas prisideda prie žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos plėtojimo ir apsaugos, ir kartu taip pat siekiama kelių kitų teisėtų viešųjų interesų (įskaitant vartotojų apsaugą) ir sąžiningai derinamos visų susijusių asmenų pagrindinės teisės.

- **Subsidiarumo principas**

Valstybės narės pačios savarankiškai negali pasiekti intervencinės priemonės tikslų, nes problemos vis dažniau yra tarpvalstybinio pobūdžio ir būdingos ne vienai valstybei narei ar valstybių narių grupei. Žiniasklaidos turinio, įskaitant naujienas, kūrimas, platinimas ir naudojimas vis dažniau yra skaitmeninis ir tarpvalstybinio pobūdžio, nes internetas toliau verčia keisti tradiciniai žiniasklaidos verslo modelius. Žiniasklaidos paslaugų teikimui visoje ES vis didesnę poveikį daro pasaulinės platformos, kurios veikia kaip vartai į žiniasklaidos turinį ir kartu yra svarbūs internetinės reklamos teikėjai.

Bendras ES požiūris, skatinantis konvergenciją, skaidrumą, teisinį tikrumą ir vienodas sąlygas atitinkamiems žiniasklaidos rinkos dalyviams, yra geriausias būdas siekti pažangos žiniasklaidos vidaus rinkoje. Jį taikant sumažės našta žiniasklaidos paslaugų teikėjams, kurie, vykdydami veiklą kelyse valstybėse narėse, turi laikytis skirtingų nacionalinių teisinių režimų. Jis taip pat padidins teisinį tikrumą žiniasklaidos rinkos dalyviams, kartu skatindamas sąžiningą konkurenciją ir tarpvalstybines investicijas. Be to, taikant šį požiūrį žiniasklaidos reguliavimo institucijoms bus sudarytos sąlygos koordinuotai spręsti klausimus, turinčius įtakos ES informacinei erdvei, ypač ES vartotojų interesų apsaugai.

Iniciatyvoje tinkamai atsižvelgiama į Protokolą dėl valstybių narių visuomeninės transliacijos sistemos (Amsterdamo protokolą) ir Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 4 straipsnio 2 dalį. Ja nebus ribojama valstybių narių kompetencija finansuoti visuomeninę žiniasklaidą siekiant įgyvendinti viešųjų paslaugų uždavinius, nustatytus, apibrėžtus ir organizuotus nacionaliniu lygmeniu, taip pat nebus kišamasi į tautinį tapatumą ar reguliavimo tradicijas žiniasklaidos srityje. Joje taip pat tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų nuomonę. Todėl joje laikomasi teiginio, kad pernelyg vienodos ir išsamios ES žiniasklaidos pliuralizmo taisyklės būtų nepageidautinos ir neproporcingos, nes tokios taisyklės turi būti pritaikytos prie kiekvienos valstybės narės istorinių ir kultūrinių aplinkybių. Vietoje to, iniciatyvoje siekiama tinkamos pusiausvyros tarp bendrai suformuluotų nuostatų ir konkretnių taisyklių, kad būtų pasiekti politikos tikslai.

- **Proporcingumo principas**

Iniciatyva grindžiama galiojančiomis teisinėmis sistemomis ir bus orientuota tik į tas sritis, kuriose akivaizdžiai reikia papildomų ES veiksmų, kad tinkamai veiktų žiniasklaidos vidaus rinka, be kita ko, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ir nepriklausomą žiniasklaidos rinkos dalyvių veiklą visoje ES. Joje apsiribojama tik tais klausimais, kurių valstybės narės negali išspręsti savarankiškai, ir numatomas gerai koordinuotas derinimas, kuriuo neviršijama to, kas būtina nustatytam tikslui pasiekti, t. y. sukurti bendrą tinkamą žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimo sistemą, kartu užtikrinant tokių paslaugų kokybę. Pasiūlymų proporcingumą

³⁹ 1979 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *Hauer*, 44/79, EU:C:1979:290, 14–16 punktai; 2003 m. gegužės 20 d. Sprendimas *Österreichischer Rundfunk*, sujungtos bylos C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, EU:C:2003:294, 68 ir tolesni punktai; 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimas *Schecke*, sujungtos bylos C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 46 punktas;

⁴⁰ 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *Mc Fadden*, C-484/14, EU:C:2016:170, 68 ir tolesni punktai; 2022 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Lenkija / Parlamentas ir Taryba (Autorių teisių direktyva)*, C-401/19, EU:C:2022:29, 66 punktas.

taip pat padeda užtikrinti aplinkybę, kad kelios iš siūlomų taisyklių yra grindžiamos principais.

Dėl šio pasiūlymo atsiras nedidelės atitikties ir vykdymo užtikrinimo sąnaudos, kurias greičiausiai kompensuos didelė nauda žiniasklaidos rinkos dalyviams ir piliečiams. Padidinus skaidrumą ir sumažinus rinkos reguliavimo susiskaidymą, pasiūlymu bus padidintas teisinis tikrumas ir sąžininga konkurencija, kartu sumažinant rinkos iškraipymus. Dėl to padidės investuotojų pasitikėjimas ir sumažės tarpvalstybinių žiniasklaidos rinkos sandorių našta, bus sukurta palanki aplinka investicijoms ir laisvam žiniasklaidos paslaugų teikimui visoje ES. Piliečiams ir įmonėms taip pat bus naudingas didesnis skaidrumas ir geresnės galimybės gauti informaciją ir žiniasklaidos pasiūla, kuriai būdinga didesnė įvairovė ir pliuralizmas.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymas parengtas kaip Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas. Atsižvelgiant į sprendžiamus klausimus ir ekonomines, socialines ir politines aplinkybes ir siekiant užtikrinti nuoseklų apsaugos lygį visoje ES ir sumažinti reguliavimo skirtumus, kurie trukdo nepriklausomam žiniasklaidos paslaugų teikimui vidaus rinkoje, reglamento forma yra tinkama labiau nei direktyvos. Taip bus galima greitai pritaikyti naująsias ES taisykles ir greičiau spręsti problemas. Kartu bus išvengta ilgo perkėlimo į nacionalinę teisę proceso ir galimų skirtumų ar iškraipymų tokio proceso metu, nes bus nustatytos tiesiogiai taikomos nuostatos ir bus išvengta situacijų, kai valstybės narės pasinaudoja perkėlimo į nacionalinę teisę procesu kaip dingstimi įvesti ar palikti galioti teises priemones, kurios iš esmės yra nukreiptos prieš nepriklausomus žiniasklaidos paslaugų teikėjus arba yra kitaip diskriminuojančios. Be to, reglamento forma yra priimtinesnė turint omenyje institucinę iniciatyvos elementą (Valdybos įsteigimą). Reglamento formos pasirinkimą taip pat pateisina didėjanti skaitmenizacija ir tarpvalstybinis žiniasklaidos paslaugų teikimas, kai reikia greito ir nuoseklaus požiūrio visoje vidaus rinkoje. Siūlomu reglamentu nustatant tiesiogiai taikytinas nuostatas taip pat bus užtikrintas veiksmingas ir efektyvus valstybių narių nacionalinių žiniasklaidos reguliavimo institucijų ir įstaigų bendradarbiavimas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pasiūlymas grindžiamas plataus masto konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, kurių metu buvo taikomi Komisijos konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais bendrieji principai ir standartai.

2021 m. gruodžio 21 d. buvo paskelbtas kvietimas teikti informaciją apie šią iniciatyvą, o atsiliepimus buvo galima pateikti iki 2022 m. kovo 25 d. Iš viso buvo gauta 1 473 atsakymai⁴¹. Viešos konsultacijos vyko nuo 2022 m. sausio 10 d. iki kovo 25 d. ir buvo gauti 917 atsiliepimai⁴². Jie buvo skelbiami Komisijos interneto svetainėje, socialinėje žiniasklaidoje ir konkrečiuose tinkluose. Nors kvietimu teikti informaciją buvo siekiama surinkti bendrus atsiliepimus, reaguojant į Komisijos pranešimą apie iniciatyvą, viešų konsultacijų metu nuomonės buvo renkamos naudojant struktūruotą klausimyną, kuriame buvo pateikti konkretūs su iniciatyva susiję klausimai.

⁴¹ Europos Komisija (2022). Kvietimo teikti informaciją rezultatai. Iš viso portale „Išsakykite savo nuomonę“ buvo gauta 1 470 atsiliepimų, o dar trys atsiliepimai buvo pateikti ne internetinėje svetainėje, tačiau konsultacijų laikotarpiu, todėl buvo įtraukti į atsakymus.

⁴² Europos Komisija (2022). Viešų konsultacijų rezultatai.

Be to, Komisija surengė susitikimus su svarbiausiais suinteresuotaisiais subjektais ir ekspertais, kad surinktų papildomų įrodymų ir duomenų apie konkrečias problemas, kurios turi būti sprendžiamos įgyvendinant iniciatyvą, politikos metodą ir jo poveikį, taip pat techninės informacijos apie esamą pramonės praktiką. Ji taip pat surengė tikslinius seminarus ir išanalizavo daugybę pozicijos ir analitinių dokumentų, gautų rengiant iniciatyvą. Rengiant poveikio vertinimą, kuriuo grindžiama iniciatyva, buvo atlikti du išorės tyrimai, apimantys daug atskirų konsultacijų su svarbiausiais suinteresuotaisiais subjektais⁴³.

Be to, Komisija šią iniciatyvą aptarė su AŽPD ryšių komiteto ir ERGA nariais. Šios ekspertų grupės suteikė galimybę tiesiogiai konsultuotis su svarbiausiomis valstybių narių institucijomis. Siekiant surinkti mokslininkų ir ekspertų, turinčių konkrečios patirties atitinkamose srityse (pavyzdžiui, viešosios ir konstitucinės teisės, taip pat žiniasklaidos laisvės ir vidaus rinkos srityse), nuomones, 2022 m. vasario 18 d. buvo surengtas specialus seminaras, kuriame dalyvavo akademinės bendruomenės, ERGA ir Komisijos atstovai.

Pasiūlymo dėl teisės akto, kuriuo būtų reglamentuojamos bent kelios esminės sritys, idėją palaikė piliečiai ir dauguma kitų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant žiniasklaidos laisvės rėmėjų bendruomenę, vartotojų organizacijas, žiniasklaidos reguliavimo institucijas ir ERGA, visuomeninius ir privačius transliuotojus, turinio platintojus ir reklamos ekosistemos dalyvius. Šie suinteresuotieji subjektai, kitaip nei detalizuotą standartų nustatymą arba neveikimą, labai palaiko principais grindžiamą požiūrį.

Nevyriausybinių organizacijų ir visuomeniniai transliuotojai ypač pritarė veiksams ES lygmeniu, kuriais siekiama nustatyti redakcinės nepriklausomybės, įskaitant visuomeninės žiniasklaidos redakcinę nepriklausomybę, apsaugos priemones, kartu primindami Amsterdamo protokolo svarbą. Visuomeniniai transliuotojai konkrečiai palaiko redakcinio sąžiningumo internete apsaugos priemones ir gaires dėl deramo bendro intereso audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų pastebimumo.

Privatieji transliuotojai ypač pritarė bendriems žiniasklaidos pliuralizmo priemonių ir auditorijos matavimo skaidrumo, objektyvumo ir patikrinamumo principams, o dėl pastarojo aspekto jų nuomonės sutapo su leidėjų ir reklamos ekosistemos dalyvių nuomonėmis. Leidėjai, kurių veikla tradiciškai nereguliuojama, išreiškė bendrą pageidavimą dėl savireguliacijos arba rekomendacijų. Tačiau jie pritarė ES masto priemonėms dėl žurnalistų šaltinių apsaugos ir valstybinės reklamos. Piliečiai tvirtai pasisakė už tai, kad valstybinės reklamos paskirstymas turi būti skaidrus ir sąžiningas. Transliuotojai ir leidėjai paragino veiksmingai reguliuoti interneto platformas.

Kalbant apie valdymą, apskritai sulaukta didelio pritarimo ERGA grindžiamai priežiūrai, tačiau išsiskyrė nuomonės dėl jos galimo būsimo vaidmens. Reguliavimo institucijos ir žiniasklaidos laisvės bendruomenė pritaria ERGA stiprinimui, o įmonės ir verslo asociacijos norėtų, kad ERGA dabartinė forma nesikeistų. Valdžios institucijos visų pirma palaikė bendradarbiavimą reguliavimo srityje ES lygmeniu, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos taikyti bendrus žiniasklaidos pliuralizmo standartus, ir ERGA vaidmens ir išteklių stiprinimą siekiant tolesnio ES koordinavimo.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Rengdama šį pasiūlymą, Komisija rėmėsi įvairia patirtimi.

⁴³

PwC, Intellera and Open evidence, "Support for the preparation of an impact assessment to accompany an EU initiative on the European Media Freedom Act", VIGIE 2021-644; European University Institute, Katholieke Universiteit Leuven, Universiteit van Amsterdam and Vrije Universiteit Brussel, "Study on media plurality and diversity online", VIGIE 2020-825.

Be pirmiau aprašytų viešų konsultacijų ir kitų konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, Komisija, siekdama užtikrinti, kad visų galimų politikos metodų analizė būtų labai nuosekli ir palyginama, užsakė du išorės tyrimus.

Europos Tarybos Europos audiovizualinė observatorija taip pat parengė specialią ataskaitą apie visuomeninės žiniasklaidos valdymą ir nepriklausomumą⁴⁴. Kartu su leidiniu pateikta išsami pagrindinių Europos visuomeninės žiniasklaidos valdymo apsaugos priemonių apžvalga.

Komisijos teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose, Žiniasklaidos pliuralizmo observatorijos metinėse ataskaitose ir kai kuriose „Eurobarometro“ apklausose pateikta informacijos ir analitinių duomenų daugeliu svarbių klausimų. Šie šaltiniai buvo naudojami siekiant nustatyti problemas, jų mastą žiniasklaidos vidaus rinkoje ir jas lemiančius veiksniai. Komisija taip pat rėmėsi atitinkamomis Europos Tarybos rekomendacijomis, kurioms pritarė visos valstybės narės⁴⁵.

Galiausiai, siekdama dar labiau paremti informacija grindžiamą analizę, Komisija išnagrinėjo atitinkamą teismų praktiką ir atliko išsamią literatūros apžvalgą, apimančią akademinę literatūrą ir įvairius politikos tyrimus ir ataskaitas, įskaitant žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo srityje veikiančių NVO parengtus dokumentus.

• **Poveikio vertinimas**

Laikydamosi savo geresnio reglamentavimo politikos, Komisija atliko šio pasiūlymo poveikio vertinimą, kurį išnagrinėjo Komisijos reglamentavimo patikros valdyba. Pirmą kartą poveikio vertinimo ataskaita Reglamentavimo patikros valdybai buvo pateikta gegužės 13 d., o birželio 8 d. ji buvo aptarta posėdyje. Birželio 10 d. pateikus neigiamą nuomonę, ataskaita buvo iš esmės peržiūreta ir liepos 11 d. vėl pateikta Reglamentavimo patikros valdybai. Liepos 27 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis. Poveikio vertinimo ataskaita buvo dar kartą peržiūreta siekiant atsižvelgti į Reglamentavimo patikros valdybos pateiktas gerinimo rekomendacijas. Poveikio vertinimo 1 priede pateiktos Reglamentavimo patikros valdybos nuomonės, kartu su pastabomis bei paaiškinimais, kaip į jas buvo atsižvelgta.

Komisija išnagrinėjo įvairias politikos galimybes, kaip siekti bendro pasiūlymo tikslo – pagerinti žiniasklaidos vidaus rinkos veikimą.

Buvo įvertintos trys skirtingo reguliavimo intensyvumo politikos galimybės.

- **1 galimybė. Rekomendacija dėl žiniasklaidos pliuralizmo ir nepriklausomumo**, kuria valstybės narės ir, tam tikrais atvejais, žiniasklaidos rinkoje veikiančios bendrovės skatinamos įgyvendinti veiksmus, kuriais būtų remiamas žiniasklaidos pliuralizmas, redakcinė nepriklausomybė, skaidrumas ir sąžiningumas žiniasklaidos rinkoje.
- **2 galimybė. Pasiūlymas dėl teisės akto ir rekomendacija dėl žiniasklaidos nepriklausomumo**. Pasiūlymu nustatomos bendros žiniasklaidos paslaugų

⁴⁴ F. J. Cabrera Blázquez, M. Cappello, J. Talavera Milla, S. Valais, *Governance and independence of public service media* (Visuomeninės žiniasklaidos valdymas ir nepriklausomumas), IRIS Plus, Europos audiovizualinė observatorija, Strasbūras, 2022 m., ir ERGA, *Internal Media Plurality in Audiovisual Media Services in the EU: Rules & Practices* (Pliuralizmas ES audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų srityje. Taisyklės ir praktika), 2018 m.

⁴⁵ Žr. Ministrų komiteto rekomendaciją CM/Rec(2012)1 valstybėms narėms dėl visuomeninės žiniasklaidos valdymo (priimtą 2012 m. vasario 15 d. per 1134-ąją ministrų įgaliotinių susitikimą) ir Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms CM/Rec(2018)1[1] dėl žiniasklaidos pliuralizmo ir žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumo.

vidaus rinkos taisyklės, o rekomendacija žiniasklaidos bendroves ir valstybes nares skatintų remti žiniasklaidos nepriklausomumą ir skaidrumą.

- **3 galimybė. Išplėstinis pasiūlymas dėl teisės akto**, kuriuo, be visų taikant 2 galimybę siūlomų teisės aktų elementų, įvedami papildomi įpareigojimai žiniasklaidos rinkos bendrovėms ir reguliavimo institucijoms, siekiant skatinti kokybiškų žiniasklaidos paslaugų prieinamumą ir skaidrų bei sąžiningą ekonominių išteklių paskirstymą žiniasklaidos rinkoje.

Buvo svarstomi du su 2 ir 3 galimybėmis susiję teisės akte numatomo valdymo variantai.

- A variantas: valdymo sistema, kurioje pagrindinis vaidmuo tenka valdybai, kuriai padeda Komisijos sekretoriatas;
- B variantas: valdymo sistema, kurioje pagrindinis vaidmuo tenka valdybai, kuriai padeda nepriklausoma ES tarnyba.

Remiantis Komisijos nusistovėjusia metodika, kiekviena politikos galimybė buvo įvertinta atsižvelgiant į ekonominį, socialinį poveikį ir poveikį pagrindinėms teisėms. Tinkamiausia politikos galimybė yra 2 galimybės A variantas. Pasirikus šią galimybę bendrasis intervencinės priemonės tikslas bus pasiektas veiksmingai, nuosekliai, proporcingai ir iš esmės efektyviai.

Visų pirma siūlomu teisės aktu bus nustatyti tam tikri pagrindiniai žiniasklaidos rinkos principai ir taisyklės, o Valdybai, kaip kolektyvinei nepriklausomų žiniasklaidos reguliavimo institucijų institucijai, bus pavestos svarbios užduotys, įskaitant užduotį teikti ekspertines konsultacijas dėl reguliavimo, techninių ar praktinių žiniasklaidos reguliavimo aspektų, teikti nuomones dėl rinkos koncentracijos, galinčios turėti įtakos vidaus rinkos veikimui, ir koordinuoti veiksmus, susijusius su žiniasklaidos paslaugų teikėjais (įskaitant trečiųjų šalių paslaugų teikėjus), nesilaikančiais ES žiniasklaidos standartų. Nacionaliniuose teismuose bus galima remtis teisės akte nustatytais principais ir taisyklėmis, o Komisija galės pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, be kita ko, sisteminiams klausimams išspręsti. Neįpareigojančioje politikos priemonių rinkinio dalyje – rekomendacijoje – bus siūlomi savanoriški veiksmai dviem konkrečiais klausimais: žiniasklaidos nepriklausomumo apsaugos priemonių ir žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumo. Toks daugiasluoksnis ir lankstus požiūris duos pageidaujamos naudos ir kartu optimizuos žiniasklaidos rinkos dalyvių ir valdžios institucijų išlaidas, taip pat atsižvelgiant į mažesnes Komisijos sekretoriato išlaidas, palyginti su ES tarnybos išlaidomis.

Politikos galimybių poveikis įvairių kategorijų suinteresuotiesiems subjektams išsamiai paašškintas poveikio vertinimo 3 priede.

• **Pagrindinės teisės**

Siūlomas reglamentas, kuriuo stiprinama žiniasklaidos vidaus rinkos reguliavimo konvergencija, užtikrinama redakcinė nepriklausomybė ir žiniasklaidos paslaugų teikėjų verslo laisvė ir didinamas skaidrumas bei sąžiningumas paskirstant ekonominius išteklius, palengvins nepriklausomų ir kokybiškų žiniasklaidos paslaugų teikimą tarpvalstybiniu mastu, taigi juo bus skatinama žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas. Naujojoje sistemoje svarbus vaidmuo teks Valdybai, kuri bus visiškai nepriklausoma nuo vyriausybių ir kitų viešųjų ar privačių subjektų, o tai visoje ES padės veiksmingai ir nešališkai užtikrinti saviraiškos laisvę, saugomą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 11 straipsniu, kuris atitinka Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsnį.

Siūlomas reglamentas taip pat turės teigiamą poveikį laisvei užsiimti verslu (Chartijos 16 straipsnis), nes bus panaikintos paslaugų teikimo laisvės kliūtys ir sumažinta tam tikrų žiniasklaidos rinkos dalyvių diskriminavimo rizika.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymo dėl šio reglamento poveikis biudžetui bus padengtas programai „Kūrybiška Europa“ skirtais finansiniais asignavimais, kurie nustatyti 2021–2027 m. daugiamečioje finansinėje programoje, kaip išsamiai nurodyta prie pasiūlymo pridėtoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

5. KITI ELEMENTAI

- **Igyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija sukurs išsamią sistemą, pagal kurią bus nuolat stebima šio teisės akto nauda, rezultatai ir poveikis, įskaitant visų pirma naują nepriklausomą stebėsenos mechanizmą, skirtą žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui kylančiais rizikais nustatyti ir įvertinti. Per ketverius metus nuo teisės akto įsigaliojimo ir vėliau kas ketverius metus numatoma atlikti jo vertinimą ir pateikti ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I skyriuje pateikiamas reglamento dalykas, taikymo sritis ir svarbiausių reglamente vartojamų sąvokų apibrėžtys. Konkrečiai jame nurodoma, kad reglamento II skyrius ir III skyriaus 5 skirsnis yra būtinosios derinimo nuostatos.

II skyriuje išvardijamos žiniasklaidos paslaugų gavėjų teisės ir žiniasklaidos paslaugų teikėjų teisės vidaus rinkoje. Jame taip pat nustatomos visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomo veikimo apsaugos priemonės ir žiniasklaidos paslaugų teikėjų pareigos vidaus rinkoje.

III skyriuje pristatoma bendradarbiavimo reguliavimo srityje sistema ir gerai veikianti žiniasklaidos paslaugų rinka.

1 skirsnyje nurodoma, kad už šio skyriaus taikymą atsakingos valstybių narių nepriklausomos nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos, kurios atsako už Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos įgyvendinimą, ir joms suteikiami atitinkami įgaliojimai atlikti tyrimą, kad jos galėtų vykdyti savo užduotis.

2 skirsniu įsteigiama Europos žiniasklaidos paslaugų valdyba – kolektyvinė nepriklausomų žiniasklaidos reguliavimo institucijų įstaiga, kuri pakeis Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupę (ERGA) ir perims jos teises ir pareigas. Jame nustatyti Valdybos nepriklausomumo reikalavimai ir nurodyta jos struktūra. Administracinę ir organizacinę paramą, reikalingą Valdybos užduotims atlikti, Valdybai teiks Komisijos sekretoriatas. Šiame skyriuje išvardijamos reglamente numatytos Valdybos užduotys.

3 skirsnyje nustatomos bendradarbiavimo reguliavimo srityje ir reguliavimo konvergencijos žiniasklaidos vidaus rinkoje taisyklės ir procedūros, apimančios struktūrinio bendradarbiavimo mechanizmą, prašymus dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, gaires žiniasklaidos reguliavimo klausimais ir priemonių, susijusių su trečiųjų šalių žiniasklaidos paslaugomis, koordinavimą. Šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti glaudesnę nacionalinių reguliavimo institucijų ir įstaigų bendradarbiavimą įvairiose žiniasklaidos reguliavimo srityse.

4 skirsnyje aptariami konkretūs klausimai, susiję su žiniasklaidos paslaugų teikimu skaitmeninėje aplinkoje. Žiniasklaidos paslaugų teikimas labai didelėse interneto platformose

grindžiamas galiojančiais horizontaliaisiais teisės aktais, numatant papildomas žiniasklaidos paslaugų teikėjų, kurie laikosi tam tikrų reguliavimo arba savireguliacijos standartų, internete pateikiamo turinio redakcinio sąžiningumo apsaugos priemonės, ir nustatant struktūrinį labai didelių interneto platformų ir atitinkamų žiniasklaidos ekosistemos partnerių dialogą. Šiame skirsnyje taip pat numatoma teisė pritaikyti audiovizualinės žiniasklaidos pasiūlą įrenginiuose ir naudotojo sąsajose, kuriais kontroliuojama prieiga prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, ir atitinkama gamintojų ir kūrėjų pareiga sudaryti technines tokio pritaikymo sąlygas.

5 skirsnyje nustatoma nacionalinių priemonių, darančių poveikį žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklai, teisinė sistema ir nurodomi reikalavimai nacionalinėms taisyklėms ir procedūroms, susijusioms su žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikio žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei vertinimu. Valdybai bus pavesta priimti poziciją tais atvejais, kurie gali turėti įtakos vidaus rinkos veikimui.

6 skirsnyje nustatomi reikalavimai auditorijos matavimo sistemoms ir metodikoms, kurias taiko atitinkami rinkos dalyviai. Kartu su taisyklėmis raginama parengti elgesio kodeksus ir skatinti keitimąsi gerąja patirtimi. 6 skirsnyje taip pat numatomi bendrieji reikalavimai dėl valstybinės reklamos išlaidų paskirstymo žiniasklaidos paslaugų teikėjams, nedarant poveikio viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklėms.

IV skyriuje pateikiamos baigiamosios nuostatos, visų pirma susijusios su stebėseną, vertinimu ir ataskaitų teikimu. Reglamente numatomas mechanizmas, pagal kurį Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, reguliariai stebi žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui kylančią riziką. Šiuo skyriumi taip pat panaikinamas atitinkamas AŽPD straipsnis ir nurodomas reglamento įsigaliojimas bei taikymo pradžia.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema (Europos žiniasklaidos laisvės aktas) ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) nepriklausomos žiniasklaidos paslaugos vidaus rinkoje atlieka unikalų vaidmenį. Tai sparčiai kintantis ir ekonominiu požiūriu svarbus sektorius, kuris suteikia piliečiams bei įmonėms galimybę susipažinti su įvairiais požiūriais ir patikimais informacijos šaltiniais, taip atlikdamas bendrojo intereso funkciją – viešąją priežiūrą. Žiniasklaidos paslaugomis vis dažniau galima naudotis internetu ir tarpvalstybiniu mastu, nors skirtingose valstybėse narėse joms taikomos nevienodos taisyklės ir nevienodos apsaugos lygis;
- (2) žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo apsauga, atsižvelgiant į jų išskirtinį vaidmenį, yra esminis gerai veikiančios žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos (arba žiniasklaidos vidaus rinkos) bruožas. Nuo naujojo amžiaus pradžios ši rinka sparčiai keičiasi, vis labiau įgydama skaitmeninį ir tarptautinį pobūdį. Joje yra daug ekonominių galimybių, tačiau kartu kyla nemažai iššūkių. Sąjunga turėtų padėti žiniasklaidos sektoriui pasinaudoti šiomis galimybėmis vidaus rinkoje, kartu saugodama Sąjungai ir jos valstybėms narėms bendras vertybes, pavyzdžiui, pagrindines teises;
- (3) skaitmeninės žiniasklaidos erdvėje piliečiai ir įmonės naudojasi žiniasklaidos turiniu, kuris akimirksniu prieinamas asmeniniuose įrenginiuose ir vis dažniau pasiekiamas tarpvalstybiniu mastu. Pasaulinės interneto platformos veikia kaip žiniasklaidos turinio vartai, taikydamos verslo modelius, pagal kuriuos dažnai siūloma be tarpininkų prieiti prie žiniasklaidos paslaugų ir platinamas poliarizuojantis turinys ir dezinformacija. Šios platformos taip pat yra svarbūs internetinės reklamos, dėl kurios iš žiniasklaidos sektoriaus atitraukiami finansiniai ištekliai, tuo neigiamai paveikiant jo finansinį tvarumą ir atitinkamai siūlomo turinio įvairovę, paslaugų teikėjai. Žiniasklaidos paslaugoms reikia daug žinių ir kapitalo, todėl norint išlikti konkurencingoms ir

klestėti vidaus rinkoje, joms būtinas mastas. Todėl ypač svarbi yra galimybė teikti paslaugas tarpvalstybiniu mastu ir gauti investicijų, įskaitant investicijas iš kitų valstybių narių arba kitose valstybėse narėse;

- (4) tačiau žiniasklaidos paslaugų vidaus rinka yra nepakankamai integruota. Laisvam judėjimui vidaus rinkoje trukdo nemažai nacionalinių apribojimų. Visų pirma dėl skirtingų nacionalinių taisyklių ir požiūrių, susijusių su žiniasklaidos pliuralizmu ir redakcine nepriklausomybe, nepakankamo nacionalinių reguliavimo institucijų ar įstaigų bendradarbiavimo, taip pat dėl neskaidraus ir nesąžiningo viešųjų ir privačiųjų ekonominių išteklių paskirstymo žiniasklaidos rinkos dalyviams sunku veikti ir plėstis tarpvalstybiniu mastu ir dėl to visoje Sąjungoje susidaro nevienodos sąlygos. Žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos vientisumą taip pat gali pažeisti paslaugų teikėjai, kurie sistemingai skleidžia dezinformaciją, be kita ko, manipuliuodami informacija ir kišdamiesi, ir piktnaudžiauja vidaus rinkos laisvėmis, be kita ko, valstybės kontroliuojami žiniasklaidos paslaugų teikėjai, kuriuos finansuoja tam tikros trečiosios šalys;
- (5) be to, reaguodamos į žiniasklaidos pliuralizmo ir žiniasklaidos laisvės internete iššūkius, kai kurios valstybės narės jau ėmėsi reguliavimo priemonių ir tikėtina, kad jų imsis ir likusios valstybės narės, todėl kyla pavojus, kad nacionaliniai požiūriai ir laisvo judėjimo vidaus rinkoje apribojimai dar labiau išsiskirs;
- (6) žiniasklaidos paslaugų gavėjai Sąjungoje (fiziniai asmenys, kurie yra valstybių narių piliečiai arba naudojami pagal Sąjungos teisę jiems priklausančiomis teisėmis, ir Sąjungoje įsisteigę juridiniai asmenys) turėtų turėti galimybę veiksmingai naudotis laisve vidaus rinkoje gauti laisvos ir pliuralistinės žiniasklaidos paslaugas. Skatinant tarpvalstybinį žiniasklaidos paslaugų srautą, vidaus rinkoje turėtų būti užtikrintas būtinas paslaugų gavėjų apsaugos lygis. Tokia nuostata atitiktų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 11 straipsnyje numatytą teisę gauti ir skleisti informaciją. Todėl būtina suderinti tam tikrus nacionalinių taisyklių, susijusių su žiniasklaidos paslaugomis, aspektus. Galutinėje Konferencijos dėl Europos ateities ataskaitoje piliečiai ragino ES toliau skatinti žiniasklaidos nepriklausomumą ir pliuralizmą, visų pirma priimant teisės aktus, kuriais būtų šalinama grėsmė žiniasklaidos nepriklausomumui, įvedant ES lygmens minimaliuosius standartus⁴⁶;
- (7) šiame reglamente žiniasklaidos paslaugos apibrėžtis turėtų apsiriboti Sutartyje apibrėžtomis paslaugomis, todėl turėtų apimti bet kokią ekonominės veiklos formą. Į šią apibrėžtį neturėtų būti įtrauktas naudotojų sukurtas turinys, įkeltas į interneto platformą, išskyrus atvejus, kai tai yra profesinė veikla, paprastai vykdoma už (finansinį ar kitokį) atlygį. Ji taip pat neturėtų apimti išskirtinai privataus susirašinėjimo, pavyzdžiui, elektroninių laiškų, taip pat visų tų paslaugų, kurių pagrindinis tikslas nėra audiovizualinių ar garso programų arba spaudos publikacijų teikimas, t. y. kai turinys yra tik paslaugos priedas, o ne pagrindinis jos tikslas, pavyzdžiui, reklamos skelbimai arba informacija, susijusi su produktu ar paslauga, teikiama interneto svetainėse, kuriose neteikiamos žiniasklaidos paslaugos. Žiniasklaidos paslaugos apibrėžtis visų pirma turėtų apimti televizijos ar radijo transliacijas, užsakomąsias audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas, garso tinklalaides arba spaudos publikacijas. Ši apibrėžtis neturėtų aprėpti korporatyvinės komunikacijos

⁴⁶

Konferencija dėl Europos ateities. Galutinių rezultatų ataskaita, 2022 m. gegužės mėn., visų pirma 27 pasiūlymo 1 punktą ir 37 pasiūlymo 4 punktą.

ir informacinės ar reklaminės medžiagos platinimo viešiesiems ar privatiesiems subjektams;

- (8) skaitmenizuotoje žiniasklaidos rinkoje į žiniasklaidos paslaugų teikėjo apibrėžtį gali patekti dalijimosi vaizdo medžiaga platformų arba labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai. Paprastai tokie paslaugų teikėjai atlieka svarbų vaidmenį organizuojant turinį, be kita ko, automatizuotomis priemonėmis ar algoritmais, tačiau neprisiima redakcinės atsakomybės už turinį, prie kurio suteikia prieigą. Tačiau vis labiau vientisoje žiniasklaidos aplinkoje kai kurie dalijimosi vaizdo medžiaga platformų arba labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai ėmėsi atitinkamos savo paslaugų dalies ar kelių dalių redakcinės kontrolės. Todėl toks subjektas gali būti laikomas ir dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugos teikėju arba labai didelės interneto platformos paslaugos teikėju, ir žiniasklaidos paslaugų teikėju;
- (9) auditorijos matavimo apibrėžtis turėtų apimti matavimo sistemas, sukurtas pagal pramonės standartus, dėl kurių susitarė savireguliacijos organizacijos (pavyzdžiui, jungtiniai pramonės komitetai), ir matavimo sistemas, kurios sukurtos taikant ne tokius savireguliacijos metodus. Pastarąsias dažniausiai taiko tam tikri internetinės rinkos dalyviai, kurie auditoriją matuoja savarankiškai arba rinkai pateikia savo nuosavybines auditorijos matavimo sistemas, kurios nebūtinai atitinka bendrai suderintus pramonės standartus. Atsižvelgiant į tai, kad tokios auditorijos matavimo sistemos daro didelį poveikį reklamos ir žiniasklaidos rinkoms, šis reglamentas joms turėtų būti taikomas;
- (10) valstybinė reklama turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti reklamos arba savireklamos veiklą, kurią vykdo įvairios valdžios institucijos arba subjektai (arba kuri vykdoma jų vardu ar užsakymu), įskaitant nacionalinio ar regioninio lygmens vyriausybes, reguliacijos institucijas arba įstaigas, taip pat valstybės valdomas įmones ar kitus valstybės kontroliuojamus subjektus, veikiančius įvairiuose sektoriuose, arba teritorijų, kuriose gyvena daugiau kaip 1 mln. gyventojų, vietos savivaldos institucijas. Tačiau valstybinės reklamos apibrėžtis neturėtų apimti valdžios institucijų skubių pranešimų, kurie būtini, pavyzdžiui, stichinių ar sanitarinių nelaimių, avarių ar kitų nelaimingų atsitikimų, galinčių pakenkti asmenims, atvejais;
- (11) siekiant užtikrinti, kad žiniasklaidos vidaus rinka būtų naudinga visuomenei, būtina ne tik užtikrinti Sutartyje numatytas pagrindines laisves, bet ir teisinį tikrumą, kuris reikalingas žiniasklaidos paslaugų gavėjams, kad jie galėtų gauti atitinkamos naudos. Tokie gavėjai turėtų turėti galimybę naudotis kokybiškomis žiniasklaidos paslaugomis, kurias nepriklausomai ir laikydamiesi žurnalistikos standartų parengę žurnalistai ir redaktoriai ir kuriomis pateikiama patikima informacija, įskaitant naujienų ir aktualijų turinį. Tokia teisė nereiškia, kad kuris nors žiniasklaidos paslaugų teikėjas atitinkamai privalo laikytis teisės aktuose aiškiai nurodytų standartų. Tokios kokybiškos žiniasklaidos paslaugos taip pat padeda kovoti su dezinformacija, be kita ko, su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi;
- (12) šis reglamentas nepaveikia Chartijoje garantuojamos saviraiškos laisvės. Europos Žmogaus Teisių Teismas yra pažymėjęs, kad tokia jautriame sektoriuje kaip audiovizualinė žiniasklaida, be negatyvios pareigos nesikišti, valdžios institucijos turi ir pozityvią pareigą sukurti atitinkamą teisinę bei administracinę sistemą, užtikrinančią veiksmingą pliuralizmą⁴⁷;

⁴⁷

2012 m. EŽTT sprendimas *Centro Europa 7 S.R.L. ir Di Stefano / Italija* [GC], Nr. 38433/09, 134 punktas.

- (13) laisvas patikimos informacijos srautas yra labai svarbus gerai veikiančiai žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkai. Todėl žiniasklaidos paslaugų teikimui neturėtų būti taikomi jokie apribojimai, prieštaraujantys šiam reglamentui ar kitoms Sąjungos teisės normoms, pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2010/13/ES⁴⁸, kurioje numatytos priemonės, kurių reikia norint apsaugoti naudotojus nuo neteisėto ir žalingo turinio. Apribojimai taip pat gali būti susiję su priemonėmis, kurias nacionalinės valdžios institucijos taiko laikydamosi Sąjungos teisės;
- (14) redakcinės nepriklausomybės apsauga yra būtina žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklos ir jų profesinio sąžiningumo sąlyga. Redakcinė nepriklausomybė yra ypač svarbi žiniasklaidos paslaugų teikėjams, perteikiantiems naujienų ir aktualijų turinį, atsižvelgiant į jo, kaip viešosios gėrybės, visuomeninę funkciją. Žiniasklaidos paslaugų teikėjai turėtų turėti galimybę laisvai vykdyti savo ekonominę veiklą vidaus rinkoje ir vienodomis sąlygomis konkuruoti vis besiplečiančioje internetinėje aplinkoje, kurioje informacijos srautų valstybių sienos nesulaiko;
- (15) valstybės narės laikosi skirtingų požiūrių į redakcinės nepriklausomybės apsaugą, kurią vis sunkiau užtikrinti visoje Sąjungoje. Konkrečiai, keliose valstybėse narėse daugėja kišimosi į žiniasklaidos paslaugų teikėjų redakcinius sprendimus atvejų. Toks kišimasis gali būti tiesioginis arba netiesioginis, vykdomas valstybės ar kitų subjektų, įskaitant valdžios institucijas, renkamuosius pareigūnus, valstybės tarnautojus ir politikus, siekiant, pavyzdžiui, gauti politinės naudos. Žiniasklaidos paslaugų teikėjų akcininkai ir kiti privatieji dalininkai, siekdami ekonominės ar kitokios naudos, gali veikti pažeisdami būtiną pusiausvyrą tarp, iš vienos pusės, jų pačių laisvės užsiimti verslu ir saviraiškos laisvės ir, iš kitos pusės, redakcinės saviraiškos laisvės ir naudotojų teisių į informaciją. Be to, pastarojo meto žiniasklaidos platinimo ir naudojimosi ja tendencijos, ypač internetinėje aplinkoje, paskatino valstybes narės svarstyti įstatymus, kuriais siekiama reguliuoti žiniasklaidos turinio teikimą. Žiniasklaidos paslaugų teikėjų požiūris į redakcinės nepriklausomybės užtikrinimą taip pat skiriasi. Dėl tokio kišimosi, reguliavimo susiskaidymo ir požiūrių skirtingumo vidaus rinkoje nukenčia žiniasklaidos paslaugų teikėjų ekonominės veiklos sąlygos ir galiausiai – žiniasklaidos paslaugų, kurias gauna piliečiai ir įmonės, kokybė. Todėl būtina nustatyti veiksmingas apsaugos priemones, kuriomis sudaromos sąlygos naudotis redakcine laisve visoje Sąjungoje, kad žiniasklaidos paslaugų teikėjai galėtų nepriklausomai kurti ir platinti savo turinį tarpvalstybiniu mastu, o paslaugų gavėjai galėtų tokį turinį gauti;
- (16) žurnalistai ir redaktoriai yra pagrindiniai patikimo žiniasklaidos turinio rengimo ir pateikimo dalyviai, visų pirma kai jie praneša apie naujienas ar aktualijas. Todėl labai svarbu apsaugoti žurnalistų pajėgumą rinkti, tikrinti pagal faktus ir analizuoti informaciją, įskaitant konfidencialiai perduotą informaciją. Visų pirma, žiniasklaidos paslaugų teikėjai ir žurnalistai (įskaitant tuos, kurie naudojami nestandartinėmis užimtumo formomis, pvz., laisvai samdomus darbuotojus) turėtų turėti galimybę pasikliauti patikima žurnalistų šaltinių ir ryšių apsauga, įskaitant apsaugą nuo sekimo technologijų diegimo, nes, nesant tokios apsaugos, šaltiniai gali būti atgrasomi nuo pagalbos žiniasklaidai informuojant visuomenę viešajam interesui svarbiais klausimais. Dėl to gali būti pakenkta žurnalistų laisvei užsiimti ekonomine veikla ir atlikti svarbų viešosios priežiūros vaidmenį, kartu neigiamai paveikiant kokybiškų

⁴⁸

2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1–24).

žiniasklaidos paslaugų prieinamumą. Žurnalistų šaltinių apsauga prisideda prie Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos pagrindinės teisės apsaugos;

- (17) šiuo metu žurnalistų šaltinių apsauga valstybėse narėse reglamentuojama nevienodai. Kai kurios valstybės narės numato absoliučią apsaugą, kad žurnalistai nebūtų verčiami atskleisti informaciją, pagal kurią būtų įmanoma nustatyti jų šaltinį baudžiamajame ir administraciniame procese. Kitos valstybės narės suteikia kvalifikuotą apsaugą, kuri taikoma tik teismo procesuose, iškeltuose pagal tam tikrus baudžiamuosius kaltinimus, o likusios suteikia apsaugą pagal bendrąjį principą. Dėl to žiniasklaidos vidaus rinka yra susiskaidžiusi. Taip žurnalistai, kurie vis dažniau dalyvauja tarpvalstybiniuose projektuose ir teikia paslaugas tarptautinei auditorijai, ir savo ruožtu žiniasklaidos paslaugų teikėjai gali susidurti su kliūtimis, teisiniu netikrumu ir nevienodomis konkurencijos sąlygomis. Todėl žurnalistų šaltinių ir ryšių apsaugą reikia suderinti ir toliau stiprinti Sąjungos lygmeniu;
- (18) valstybių narių įsteigta visuomeninė žiniasklaida atlieka ypatingą vaidmenį žiniasklaidos vidaus rinkoje, nes, vykdydama savo misiją, užtikrina, kad piliečiai ir įmonės turėtų galimybę gauti kokybišką informaciją ir nešališką nušvietimą žiniasklaidoje. Tačiau visuomeninė žiniasklaida gali būti ypač pažeidžiama dėl jos institucinės sąsajos su valstybe ir gaunamo viešojo finansavimo. Šią riziką gali padidinti su nepriklausomu valdymu ir subalansuotu nušvietimu visuomeninėje žiniasklaidoje susijusios apsaugos priemonės, kurios Sąjungoje yra nevienodos. Tokia padėtis gali lemti neobjektyvų ar šališką nušvietimą žiniasklaidoje, iškraipyti konkurenciją žiniasklaidos vidaus rinkoje ir neigiamai paveikti galimybę naudotis nepriklausomos ir nešališkos žiniasklaidos paslaugomis. Todėl, remiantis Europos Tarybos parengtais tarptautiniais standartais, būtina nustatyti teises apsaugos priemones, kad visuomeninė žiniasklaida veiktų nepriklausomai visoje Sąjungoje. Taip pat būtina užtikrinti, kad nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymui, visuomeniniai žiniasklaidos paslaugų teikėjai gautų pakankamą ir pastovų finansavimą savo misijai vykdyti, kuris jiems sudarytų sąlygas planuojant turėti nuspėjamą perspektyvą. Pageidautina, kad sprendimas dėl tokio finansavimo būtų priimamas ir lėšos skiriamos keleriems metams, atsižvelgiant į visuomeninių žiniasklaidos paslaugų teikėjų viešųjų paslaugų misiją, kad būtų išvengta galimo nederamo poveikio per kasmetines derybas dėl biudžeto. Šiame reglamente nustatyti reikalavimai nedarą poveikio valstybių narių kompetencijai numatyti visuomeninės žiniasklaidos finansavimą, kaip nustatyta Protokole Nr. 29 dėl valstybių narių visuomeninės transliacijos sistemos, pridėtame prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo;
- (19) žiniasklaidos paslaugų gavėjams labai svarbu tiksliai žinoti, kam priklauso naujienu žiniasklaida ir kas už jos stovi, kad jie galėtų nustatyti ir suprasti galimus interesų konfliktus, nes tai būtina norint susidaryti gerai informuotą nuomonę ir aktyviai dalyvauti demokratijos procesuose. Toks skaidrumas taip pat yra veiksminga priemonė siekiant apriboti kišimosi į redakcinę nepriklausomybę riziką. Todėl visiems atitinkamiems žiniasklaidos paslaugų teikėjams visoje Sąjungoje būtina nustatyti bendrus informavimo reikalavimus, kurie turėtų apimti proporcingus reikalavimus atskleisti informaciją apie nuosavybę. Šiomis aplinkybėmis neturėtų būti daromas poveikis priemonėms, kurių valstybės narės ėmėsi pagal Direktyvos (ES) 2015/849

30 straipsnio 9 dalį⁴⁹. Reikalaujamą informaciją atitinkami paslaugų teikėjai turėtų atskleisti savo internetinėse svetainėse arba kitu lengvai ir tiesiogiai prieinamu būdu;

- (20) siekiant žiniasklaidos profesinio sąžiningumo taip pat reikia iniciatyviai skatinti naujienų žiniasklaidos bendrovių redakcinę nepriklausomybę, visų pirma naudojant vidines apsaugos priemones. Žiniasklaidos paslaugų teikėjai turėtų imtis proporcingų priemonių, kad, savininkams ir redaktoriams susitarus dėl bendros redakcinės pakraipos, būtų užtikrinta redaktorių laisvė vykdant profesinę veiklą priimti individualius sprendimus. Tikslas apsaugoti redaktorių nuo netinkamo kišimosi į jų sprendimus, priimamus kasdiniame darbe dėl konkretaus turinio, padeda užtikrinti vienodas sąlygas žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje ir tokių paslaugų kokybę. Šis tikslas taip pat atitinka Chartijos 11 straipsnyje numatytą pagrindinę teisę gauti ir skleisti informaciją. Atsižvelgdami į šias aplinkybes, žiniasklaidos paslaugų teikėjai taip pat turėtų skaidriai atskleisti savo paslaugų gavėjams faktinius ar galimus interesų konfliktus;
- (21) siekiant sumažinti reguliavimo našta, labai mažoms įmonėms, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES⁵⁰ 3 straipsnyje, turėtų būti netaikomi su informacija ir vidaus apsaugos priemonėmis susiję reikalavimai, kad būtų užtikrintas atskirų redakcinių sprendimų nepriklausomumas. Be to, žiniasklaidos paslaugų teikėjai turėtų turėti galimybę pritaikyti vidaus apsaugos priemones pagal savo poreikius, ypač jei jie yra mažosios ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta tame straipsnyje. Prie šio reglamento pridedamoje rekomendacijoje⁵¹ pateikiamas savanoriškų vidaus apsaugos priemonių, kurias šiuo klausimu gali priimti žiniasklaidos bendrovės, katalogas. Šis reglamentas neturėtų būti suprantamas taip, kad iš privačių žiniasklaidos paslaugų teikėjų savininkų atimama prerogatyva nustatyti strateginius ar bendruosius tikslus ir puoselėti savo įmonių augimą bei finansinį gyvybingumą. Šiuo atžvilgiu šiame reglamente pripažįstama, kad redakcinės nepriklausomybės puoselėjimo tikslas turi būti suderintas su privačių žiniasklaidos priemonių savininkų teisėtomis teisėmis ir interesais;
- (22) nepriklausomos nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos yra labai svarbios siekiant tinkamai taikyti žiniasklaidos teisę visoje Sąjungoje. Direktyvos 2010/13/ES 30 straipsnyje nurodytos nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos gali geriausiai užtikrinti teisingą šio reglamento III skyriuje numatytų reikalavimų, susijusių su bendradarbiavimu reguliavimo srityje ir gerai veikiančia žiniasklaidos paslaugų rinka, taikymą. Siekiant užtikrinti nuoseklų šio reglamento ir kitų Sąjungos žiniasklaidos teisės aktų taikymą, būtina Sąjungos lygmeniu įsteigti nepriklausomą patariamąjį organą, kuris telktų tokias institucijas arba įstaigas ir koordinuotų jų veiksmus. Direktyva 2010/13/ES įsteigta Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupė (ERGA) labai padėjo skatinti nuoseklų tos direktyvos įgyvendinimą. Todėl Europos žiniasklaidos paslaugų valdyba (toliau – Valdyba) turėtų remtis ERGA ir ją pakeisti. Tam reikalingas tikslinis Direktyvos 2010/13/ES pakeitimas, panaikinant jos 30b straipsnį, kuriuo įsteigiama ERGA, ir atitinkamai

⁴⁹ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73–117).

⁵⁰ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19–76).

⁵¹ OL L , , p. .

pakeičiant nuorodas į ERGA ir jos užduotis. Šiuo atveju Direktyvos 2010/13/ES dalinis pakeitimas šiuo reglamentu yra pateisinamas, nes jis apsiriboja nuostata, kurios valstybėms narėms nereikia perkelti į nacionalinę teisę, ir yra skirtas Sąjungos institucijoms;

- (23) Valdybą turėtų sudaryti Direktyvos 2010/13/ES 30 straipsnyje nurodytų nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų vadovybės atstovai, kuriuos skiria tokios institucijos arba įstaigos. Tais atvejais, kai valstybėse narėse yra kelios atitinkamos reguliavimo institucijos arba įstaigos, įskaitant regioninio lygmens institucijas, pagal atitinkamas procedūras turėtų būti išrinktas bendras atstovas, ir balsavimo teisė turėtų būti suteikta tik vienam kiekvienos valstybės narės atstovui. Šis apribojimas neturėtų turėti įtakos kitų nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų galimybei prireikus dalyvauti Valdybos posėdžiuose. Valdyba taip pat turėtų turėti galimybę, susitarusi su Komisija, kviešti į savo posėdžius ekspertus ir stebėtojus, įskaitant visų pirma šalių kandidačių, potencialių šalių kandidačių, EEE šalių reguliavimo institucijas arba įstaigas ar *ad hoc* delegatus iš kitų kompetentingų nacionalinių institucijų. Atsižvelgdama į žiniasklaidos sektoriaus jautrumą ir vadovaudamasi ERGA sprendimų priėmimo praktika pagal jos darbo tvarkos taisykles, Valdyba turėtų priimti sprendimus dviejų trečdalių balsų dauguma;
- (24) nepažeidžiant Sutartimis Komisijai suteiktų įgaliojimų, labai svarbu, kad Komisija ir Valdyba glaudžiai dirbtų kartu ir bendradarbiautų. Visų pirma Valdyba turėtų aktyviai padėti Komisijai vykdyti jos užduotis užtikrinant nuoseklų šio reglamento ir nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/13/ES, taikymą. Šiuo tikslu Valdyba visų pirma turėtų patarti ir padėti Komisijai reguliavimo, techniniais ar praktiniais Sąjungos teisės taikymo aspektais, skatinti bendradarbiavimą ir veiksmingą keitimąsi informacija, patirtimi bei geriausia praktika ir, susitarusi su Komisija arba jos prašymu, rengti nuomones šiame reglamente numatytais atvejais. Siekdama veiksmingai vykdyti savo užduotis, Valdyba turėtų turėti galimybę pasitelkti Komisijos sekretoriato kompetenciją ir žmogiškuosius išteklius. Komisijos sekretoriatas turėtų teikti Valdybai administracinę ir organizacinę paramą ir padėti Valdybai vykdyti jos užduotis;
- (25) nepriklausomų žiniasklaidos reguliavimo institucijų arba įstaigų bendradarbiavimas reguliavimo srityje yra būtinas geram žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui užtikrinti. Tačiau Direktyvoje 2010/13/ES nenumatyta struktūrinė nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų bendradarbiavimo sistema. Po to, kai ES audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų sistema buvo peržiūrėta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1808⁵², įtraukiant į jos taikymo sritį dalijimosi vaizdo medžiaga platformas, vis didėja nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų poreikis bendradarbiauti, visų pirma tam, kad būtų bendrai išspręsti tarpvalstybiniai klausimai. Toks poreikis taip pat pateisinamas atsižvelgiant į naujus ES žiniasklaidos aplinkos iššūkius, kuriuos siekiama spręsti šiuo reglamentu, be kita ko, pavedant nacionalinėms reguliavimo institucijoms arba įstaigoms naujas užduotis;
- (26) siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos žiniasklaidos teisės aktų vykdymą, atimti iš nesąžiningų žiniasklaidos paslaugų teikėjų galimybę apeiti galiojančias žiniasklaidos taisykles ir išvengti papildomų kliūčių žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje, labai

⁵²

2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 303, 2018 11 28, p. 69–92).

svarbu sukurti aiškia, teisiškai privalomą nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų veiksmingo ir efektyvaus bendradarbiavimo sistemą;

- (27) kadangi dalijimosi vaizdo medžiaga platformos veikia visoje Europoje, nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos turi turėti specialią priemonę, skirtą dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugos naudotojams apsaugoti nuo tam tikro neteisėto ir žalingo turinio, įskaitant komercinius pranešimus. Visų pirma reikalingas mechanizmas, kuris sudarytų sąlygas bet kuriai atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai arba įstaigai prašyti savo partnerių imtis būtinų ir proporcingų veiksmų siekiant užtikrinti, kad dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugos teikėjai vykdytų šiame straipsnyje nustatytus įpareigojimus. Jei taikant tokį mechanizmą nepavyksta rasti takaus sprendimo, laisvė teikti informacinės visuomenės paslaugas iš kitos valstybės narės gali būti apribota tik jei tenkinamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB⁵³ 3 straipsnyje nustatytos sąlygos ir laikantis jame nustatytos tvarkos;
- (28) labai svarbu užtikrinti, kad šio reglamento ir Direktyvos 2010/13/ES reguliavimo praktika derėtų tarpusavyje. Šiuo tikslu ir siekdama padėti užtikrinti, kad ES žiniasklaidos teisė būtų įgyvendinama vienodai, Komisija prireikus gali skelbti gaires šio reglamento ir Direktyvos 2010/13/ES klausimais. Priimdama sprendimą skelbti gaires, Komisija visų pirma turėtų apsvarstyti reguliavimo klausimus, turinčius įtakos nemažam skaičiui valstybių narių arba susijusius su tarpvalstybiniu aspektu. Tai visų pirma pasakytina apie nacionalines priemones, kurių imtasi pagal Direktyvos 2010/13/ES 7a straipsnį dėl deramo bendro intereso audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų pastebimumo. Atsižvelgiant į informacijos gausą ir į tai, kad prieigai prie žiniasklaidos vis dažniau naudojamos skaitmeninės priemonės, svarbu užtikrinti bendro intereso turinio pastebimumą, kad būtų lengviau sukurti vienodas veiklos sąlygas vidaus rinkoje ir pasiekti Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos pagrindinės teisės gauti informaciją laikymąsi. Atsižvelgiant į galimą nacionalinių priemonių, kurių imamasi pagal 7a straipsnį, poveikį žiniasklaidos vidaus rinkos veikimui, Komisijos gairės būtų svarbios siekiant teisinio tikrumo šioje srityje. Taip pat būtų naudinga pateikti gaires dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi pagal Direktyvos 2010/13/ES 5 straipsnio 2 dalį siekiant užtikrinti, kad visuomenei būtų suteikta prieinama, tiksli ir naujausia informacija apie žiniasklaidos priemonių nuosavybę. Valdyba turėtų padėti Komisijai rengti gaires. Valdyba visų pirma turėtų pasidalyti su Komisija savo reguliavimo, technine ir praktine patirtimi, susijusia su atitinkamose gairėse aptariamomis sritimis ir temomis;
- (29) siekiant užtikrinti vienodas sąlygas teikti įvairias audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas technologijų plėtros vidaus rinkoje aplinkybėmis, būtina nustatyti bendrus techninius reikalavimus įrenginiams, kuriais kontroliuojama ar valdoma prieiga prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ir naudojimasis jomis arba perduodami skaitmeniniai signalai, kuriais audiovizualinis turinys transliuojamas iš šaltinio į paskirties vietą. Šiomis aplinkybėmis svarbu vengti skirtingų techninių standartų, dėl kurių atsirastų kliūčių ir papildomų išlaidų pramonei ir vartotojams, ir kartu skatinti sprendimus, kaip įgyvendinti esamus įpareigojimus, susijusius su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis;

53

2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1–16).

- (30) Direktyvos 2010/13/ES 30 straipsnyje nurodytos reguliavimo institucijos arba įstaigos turi specialios praktinės patirties, kuri joms padeda veiksmingai derinti žiniasklaidos paslaugų teikėjų ir gavėjų interesus, kartu užtikrinant pagarbą saviraiškos laisvei. Tai ypač svarbu siekiant apsaugoti vidaus rinką nuo į Sąjungos auditoriją orientuotų už Sąjungos ribų įsisteigusių žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklos, kai ji gali pakenkti visuomenės saugumui ir gynybai ar kelti pavojų, kad ji jiems pakenks, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad tokius paslaugų teikėjus galimai kontroliuoja trečiosios šalys. Šiuo požiūriu reikia stiprinti nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų veiklos koordinavimą, kad būtų galima kartu kovoti su galimomis grėsmėmis visuomenės saugumui ir gynybai, kurias kelia tokios žiniasklaidos paslaugos, ir jam reikia sukurti teisinį pagrindą, kad būtų užtikrintas nacionalinių priemonių, priimtų pagal Sąjungos žiniasklaidos teisės aktus, veiksmingumas ir galimas koordinavimas. Siekiant užtikrinti, kad žiniasklaidos paslaugos, kurių teikimas tam tikrose valstybėse narėse sustabdytas pagal Direktyvos 2010/13/ES 3 straipsnio 3 ir 5 dalis, tose valstybėse narėse nebūtų toliau teikiamos palydoviniu ryšiu ar kitomis priemonėmis, taip pat turėtų būti numatytas pagreitinto savitarpio bendradarbiavimo ir pagalbos mechanizmas, kad laikantis Sąjungos teisės būtų užtikrintas atitinkamų nacionalinių priemonių *effet utile*. Be to, būtina koordinuoti nacionalines priemones, kurių gali būti imamasi siekiant kovoti su grėsmėmis visuomenės saugumui ir gynybai, susijusiomis su už Sąjungos ribų įsisteigusiomis žiniasklaidos paslaugomis, orientuotomis į Sąjungos auditoriją, numatant ir galimybę Valdybai, susitarus su Komisija, prireikus teikti nuomones dėl tokių priemonių. Šiuo požiūriu pavojus visuomenės saugumui ir gynybai turi būti vertinamas atsižvelgiant į visus susijusius nacionalinio ir Europos lygmens faktinius ir teisinius aspektus. Ši nuostata nedaro poveikio Sąjungos kompetencijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 215 straipsnį;
- (31) labai didelės interneto platformos daugeliui naudotojų yra vartai į žiniasklaidos paslaugas. žiniasklaidos paslaugų teikėjai, kurie prisiima redakcinę atsakomybę už savo turinį, atlieka svarbų vaidmenį platinant informaciją ir įgyvendinant informacijos laisvę internete. Tikimasi, kad prisiimdami tokią redakcinę atsakomybę jie elgsis rūpestingai ir teiks patikimą informaciją, gerbdami pagrindines teises, laikydamiesi valstybėse narėse jiems taikomų reguliavimo ar savireguliacinio reikalavimų. Todėl, taip pat atsižvelgiant į naudotojų informacijos laisvę, kai labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai mano, kad tokių žiniasklaidos paslaugų teikėjų turinys yra nesuderinamas su jų sąlygomis, tačiau nesukelia sisteminės rizikos, nurodytos Reglamento (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų akto] 26 straipsnyje, jie turėtų tinkamai atsižvelgti į žiniasklaidos laisvę ir pluralizmą pagal Reglamentą (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų aktą] ir kuo anksčiau pateikti žiniasklaidos paslaugų teikėjams, kaip savo verslo naudotojams, motyvų pareiškimą, nurodydami būtinus paaiškinimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1150⁵⁴. Siekiant kuo labiau sumažinti bet kokio tokio turinio apribojimo poveikį naudotojų informacijos laisvei, labai didelės interneto platformos turėtų stengtis pateikti motyvų pareiškimą prieš įsigaliojant apribojimui, nepažeisdamos savo pareigų pagal Reglamentą (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų aktą]. Visų pirma, šiuo reglamentu neturėtų būti trukdoma labai didelės interneto platformos paslaugos teikėjui imtis skubių priemonių prieš neteisėtą turinį, platinamą naudojantis jo paslauga, arba siekiant sumažinti sisteminę riziką, kylančią dėl tam tikro turinio

54

2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1150 dėl verslo klientams teikiamų internetinių tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo (OL L 186, 2019 7 11, p. 57–79).

platinimo naudojantis jo paslauga, laikantis Sąjungos teisės, visų pirma pagal Reglamentą (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų aktą];

- (32) be to, atsižvelgiant į tikėtiną teigiamą poveikį paslaugų teikimo laisvei ir saviraiškos laisvei, pateisinama, kad tais atvejais, kai žiniasklaidos paslaugų teikėjai laikosi tam tikrų reguliavimo ar savireguliuojamo standartų, jų skundai dėl labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjų sprendimų būtų nagrinėjami pirmumo tvarka ir be nepagrįsto delsimo;
- (33) šiuo tikslu labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai savo elektroninėje sąsajoje turėtų numatyti funkciją, sudarančią sąlygas žiniasklaidos paslaugų teikėjams pareikšti, kad jie atitinka tam tikrus reikalavimus, ir kartu pasilikti galimybę nepriimti tokios savideklaracijos, jei mano, kad šios sąlygos nėra įvykdytos. Labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai gali remtis informacija apie šių reikalavimų, pavyzdžiui, Patikimos žurnalistikos iniciatyvos kompiuterio skaitomu standartu arba kitų atitinkamų elgesio kodeksų, laikymąsi. Komisijos parengtos gairės gali būti naudingos siekiant palengvinti veiksmingą tokios funkcijos įgyvendinimą, įskaitant gaires dėl atitinkamų pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimo peržiūrint pareiškimus, dėl konsultacijų su įsisteigimo šalies reguliavimo institucija ir, jei reikia, dėl galimo piktnaudžiavimo šia funkcija;
- (34) šiame reglamente pripažįstama savireguliuojamo mechanizmų svarba teikiant žiniasklaidos paslaugas per labai dideles interneto platformas. Tai savanoriškos iniciatyvos, pavyzdžiui, elgesio kodekso pavidalu, kurios žiniasklaidos paslaugų teikėjams arba jų atstovams sudaro sąlygas priimti bendrąsias gaires, įskaitant dėl etikos normų, klaidų ištaisymo arba skundų nagrinėjimo, ir jas taikyti tarpusavyje ir viduje. Patikimas, įtraukus ir visuotinai pripažintas žiniasklaidos savireguliuojamo mechanizmas yra veiksminga žiniasklaidos paslaugų kokybės ir profesionalumo garantija ir labai svarbus siekiant užtikrinti redakcinį sąžiningumą;
- (35) labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai turėtų bendradarbiauti su žiniasklaidos paslaugų teikėjais, kurie laikosi patikimumo ir skaidrumo standartų ir mano, kad labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai dažnai be pakankamo pagrindo taiko jų turinio apribojimus, kad būtų rastas taikus sprendimas, kaip nutraukti nepagrįstus apribojimus ir išvengti jų ateityje. Labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai turėtų sąžiningai keistis informacija, ypatingą dėmesį skirdami žiniasklaidos laisvės ir informacijos laisvės užtikrinimui;
- (36) remdamasi naudingu ERGA vaidmeniu stebint, kaip ES kovos su dezinformacija kodekso laikosi jį pasirašiusios šalys, Valdyba turėtų bent kartą per metus organizuoti struktūrinį labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjų, žiniasklaidos paslaugų teikėjų atstovų ir pilietinės visuomenės atstovų dialogą, kad būtų skatinama prieiga prie įvairių nepriklausomos žiniasklaidos pasiūlymų labai didelėse interneto platformose, aptariama patirtis ir geroji praktika, susijusi su atitinkamų šio reglamento nuostatų taikymu, ir stebima, kaip laikomasi savireguliuojamo iniciatyvų, kuriomis siekiama apsaugoti visuomenę nuo žalingo turinio, įskaitant iniciatyvas, kuriomis siekiama kovoti su dezinformacija. Komisija, vertindama sisteminės ir naujas problemas visoje Sąjungoje pagal Reglamentą (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų aktą], prireikus gali nagrinėti tokių struktūrinių dialogų rezultatų ataskaitas ir gali prašyti Valdybos šiuo tikslu jai padėti;
- (37) audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų gavėjai turėtų turėti galimybę veiksmingai pasirinkti norimą žiūrėti audiovizualinį turinį pagal savo pageidavimus. Tačiau jų laisvę šioje srityje gali riboti komercinė praktika žiniasklaidos sektoriuje, t. y.

susitarimai dėl turinio prioritetų nustatymo, sudaryti tarp įrenginių gamintojų arba naudotojo sąsajų, kontroliuojančių arba valdančių prieigą prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, pavyzdžiui, susietųjų televizorių, paslaugų teikėjų ir žiniasklaidos paslaugų teikėjų. Prioritetai gali būti nustatomi, pavyzdžiui, naudojant aparatinės ar programinės įrangos nuorodas, programėles ir paieškos sritis įrenginio pagrindiniame ekrane, kuris turi įtakos gavėjų žiūrovų elgsenai, nes jie gali būti nepagrįstai skatinami rinktis vienokius, o ne kitokius audiovizualinės žiniasklaidos pasiūlymus. Paslaugų gavėjai turėtų turėti galimybę paprastai ir patogiai pakeisti numatytąsias įrenginio ar naudotojo sąsajos, kontroliuojančios ir valdančios prieigą prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ir naudojimąsi jomis, nuostatas, nedarydami poveikio priemonėms, kuriomis siekiama užtikrinti deramą bendro intereso audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų pastebimumą įgyvendinant Direktyvos 2010/13/EB 7a straipsnį ir kurių imtasi siekiant teisėtų viešosios politikos tikslų;

- (38) įvairios teisėkūros, reguliavimo ar administracinės priemonės gali turėti neigiamos įtakos žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklai vidaus rinkoje. Jos apima, pavyzdžiui, taisykles, kuriomis siekiama apriboti žiniasklaidos sektoriuje arba su žiniasklaida nesusijusiuose sektoriuose veikiančių bendrovių nuosavybės teisę į kitas žiniasklaidos bendroves; jos taip pat apima sprendimus, susijusius su žiniasklaidos paslaugų teikėjų licencijavimu, leidimų išdavimu ar išankstiniu pranešimu. Siekiant sušvelninti galimą neigiamą poveikį žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui ir padidinti teisinį tikrumą, svarbu, kad tokios priemonės atitiktų objektyvaus pagrindimo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principus;
- (39) taip pat labai svarbu, kad Valdyba būtų įgaliota Komisijos prašymu pateikti nuomonę, kai nacionalinės priemonės veikliausiai turės įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui. Taip yra, pavyzdžiui, kai nacionalinė administracinė priemonė yra skirta žiniasklaidos paslaugų teikėjui, teikiančiam paslaugas daugiau nei vienoje valstybėje narėje, arba kai atitinkamas žiniasklaidos paslaugų teikėjas daro didelę įtaką viešosios nuomonės formavimui toje valstybėje narėje;
- (40) žiniasklaida atlieka lemiamą vaidmenį formuojant viešąją nuomonę ir padedant piliečiams dalyvauti demokratiniuose procesuose. Todėl valstybės narės savo teisinėse sistemose turėtų numatyti taisykles ir procedūras, kad būtų užtikrintas žiniasklaidos rinkos koncentracijos, galinčios turėti didelį poveikį žiniasklaidos pliuralizmui ar redakcinei nepriklausomybei, vertinimas. Tokios taisyklės ir procedūros gali turėti įtakos laisvei teikti žiniasklaidos paslaugas vidaus rinkoje ir turi būti tinkamai apibrėžtos, skaidrios, objektyvios, proporcingos ir nediskriminacinės. Žiniasklaidos rinkos koncentracija, kuriai taikomos tokios taisyklės, turėtų būti suprantama kaip koncentracija, dėl kurios vienas subjektas kontroliuoja žiniasklaidos paslaugas, darančias didelę įtaką viešosios nuomonės formavimui tam tikroje žiniasklaidos rinkoje, žiniasklaidos pasektoriuje arba skirtinguose žiniasklaidos sektoriuose vienoje ar keliose valstybėse narėse, arba turi reikšmingų interesų teikiant tokias žiniasklaidos paslaugas. Svarbus kriterijus, į kurį reikia atsižvelgti, yra toje rinkoje dėl koncentracijos sumažėjęs konkuruojančių nuomonių skaičius;
- (41) nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos, turinčios specialių žinių žiniasklaidos pliuralizmo srityje, turėtų dalyvauti vertinant žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikį žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei, jei jos pačios nėra paskirtosios institucijos arba įstaigos. Siekiant padidinti teisinį tikrumą ir užtikrinti, kad taisyklėmis ir procedūromis iš tiesų būtų siekiama apsaugoti žiniasklaidos pliuralizmą ir redakcinę nepriklausomybę, labai svarbu, kad būtų iš anksto nustatyti objektyvūs, nediskriminaciniai ir proporcingi kriterijai, pagal kuriuos

būtų pranešama apie žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikį žiniasklaidos pliuralizmui ir redakciniam nepriklausomumui ir jis vertinamas;

- (42) kai žiniasklaidos rinkos koncentracija patenka į Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004⁵⁵ taikymo sritį, šio reglamento arba bet kokių taisyklių ir procedūrų, kurias valstybės narės priėmė remdamosi šiuo reglamentu, taikymas neturėtų daryti poveikio Reglamento (EB) Nr. 139/2004 21 straipsnio 4 dalies taikymui. Todėl bet kokiomis priemonėmis, kurių imasi paskirtos ar susijusios nacionalinės reguliavimo institucijos ar įstaigos, remdamosi žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikio žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei vertinimu, turėtų būti siekiama apsaugoti teisėtus interesus, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 139/2004 21 straipsnio 4 dalies trečiojoje pastraipoje, ir jos turėtų atitikti bendruosius principus ir kitas Sąjungos teisės nuostatas;
- (43) Valdyba turėtų būti įgaliota teikti nuomones dėl paskirtųjų ar dalyvaujančių nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų sprendimų ar nuomonių projektų, kai praneštinis koncentracijos gali turėti įtakos žiniasklaidos vidaus rinkos veikimui. Taip būtų, pavyzdžiui, tuo atveju, kai tokios koncentracijos apima bent vieną kitoje valstybėje narėje įsisteigusią arba daugiau nei vienoje valstybėje narėje veikiančią įmonę, arba kai žiniasklaidos paslaugų teikėjai daro reikšmingą įtaką viešosios nuomonės formavimui tam tikroje žiniasklaidos rinkoje. Be to, jei atitinkamos nacionalinės institucijos ar įstaigos nevertino koncentracijos poveikio žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei arba jei nacionalinės reguliavimo institucijos ar įstaigos nesikonsultavo su Valdyba dėl tam tikros žiniasklaidos rinkos koncentracijos, tačiau manoma, kad ta žiniasklaidos rinkos koncentracija gali turėti įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui, Valdyba Komisijos prašymu turėtų gebėti pateikti nuomonę. Bet kokiu atveju Komisija išlaiko galimybę teikti savo nuomones pagal Valdybos parengtas nuomones;
- (44) siekdamas užtikrinti pliuralistines žiniasklaidos rinkas, nacionalinės valdžios institucijos arba įstaigos ir Valdyba turėtų atsižvelgti į tam tikrus kriterijus. Visų pirma reikėtų apsvarstyti poveikį žiniasklaidos pliuralizmui, įskaitant poveikį viešosios nuomonės formavimui, atsižvelgiant į internetinę aplinką. Kartu reikėtų apsvarstyti, ar po aptariamų žiniasklaidos rinkos koncentracijos atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose) vis dar egzistuoja kitos žiniasklaidos priemonės, teikiančios kitokią ir alternatyvų turinį. Vertinant redakcinės nepriklausomybės apsaugos priemones, reikėtų išnagrinėti galimą riziką, kad būsimasis savininkas, vadovybė ar valdymo struktūra pernelyg kišis į atskirus įsigyto ar susijungusio subjekto redakcinius sprendimus. Taip pat reikėtų atsižvelgti į esamas arba numatomas vidaus apsaugos priemones, kuriomis siekiama išsaugoti atskirų redakcinių sprendimų nepriklausomumą žiniasklaidos įmonėse. Vertinant galimą poveikį, taip pat reikėtų atsižvelgti į atitinkamos koncentracijos poveikį subjekto ar subjektų, kuriems taikoma koncentracija, ekonominiam tvarumui ir į tai, ar nesant koncentracijos jie būtų ekonomiškai tvarūs, t. y. ar vidutinės trukmės laikotarpiu jie galėtų toliau teikti ir plėtoti finansiškai perspektyvias, tinkamai aprūpintas ir technologiškai pritaikytas kokybiškas žiniasklaidos paslaugas rinkoje;
- (45) auditorijos matavimas turi tiesioginės įtakos reklamos, kuri yra svarbus žiniasklaidos sektoriaus pajamų šaltinis, paskirstymui ir kainoms. Tai labai svarbus įrankis, kuriuo galima įvertinti žiniasklaidos turinio efektyvumą ir suprasti auditorijos pageidavimus,

⁵⁵ 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB susijungimų reglamentas) (OL L 24, 2004 1 29, p. 1–22).

kad būtų galima planuoti būsimą turinio kūrimą. Todėl žiniasklaidos rinkos dalyviai, ypač žiniasklaidos paslaugų teikėjai ir reklamos paslaugų teikėjai, turėtų turėti galimybę remtis objektyviais auditorijos duomenimis, gautais naudojantis skaidriais, nešališkais ir patikrinamais auditorijos matavimo sprendimais. Tačiau tam tikri nauji žiniasklaidos ekosistemoje atsiradę rinkos dalyviai teikia savo matavimo paslaugas, neatskleisdami savo metodikų. Dėl to gali atsirasti informacijos asimetrija tarp žiniasklaidos rinkos dalyvių ir galimi rinkos iškraipymai, o tai gali pakenkti žiniasklaidos paslaugų teikėjų lygioms galimybėms rinkoje;

- (46) siekiant padidinti auditorijos matavimo metodikų, ypač internetinių, patikrinamumą ir patikimumą, turėtų būti nustatyti skaidrumo įpareigojimai auditorijos matavimo sistemų teikėjams, kurie nesilaiko atitinkamų savireguliacinio įstaigų sutartų pramonės etalonų. Pagal šiuos įpareigojimus tokie subjektai, kai jų prašoma ir kiek įmanoma, turėtų reklamos ir žiniasklaidos paslaugų teikėjams arba jų vardu veikiančioms šalims pateikti informaciją, apibūdinančią auditorijos matavimo metodikas. Tokią informaciją galėtų sudaryti tokie nurodomi elementai kaip imties, pagal kurią matuojama, dydis, matuojamų rodiklių apibrėžtis, rodikliai, matavimo metodai, paklaidos ribos ir matavimo laikotarpis. Šiuo reglamentu nustatyti įpareigojimai nedaro poveikio jokiems įpareigojimams, kurie taikomi auditorijos matavimo paslaugų teikėjams pagal Reglamentą 2019/1150 arba Reglamentą (ES) 2022/XX [Skaitmeninių rinkų aktą], įskaitant įpareigojimus, susijusius su reitingavimu arba teikimu pirmenybės sau;
- (47) auditorijos matavimo sistemų teikėjams arba jiems atstovaujančių organizacijų ar asociacijų parengti elgesio kodeksai gali padėti veiksmingai taikyti šį reglamentą, taigi turėtų būti skatinami. Savireguliacijai jau buvo naudojamas siekiant skatinti aukštus kokybės standartus auditorijos matavimo srityje. Tolesnis jo plėtojimas galėtų būti laikomas veiksminga priemone pramonei susitarti dėl praktinių sprendimų, reikalingų užtikrinti, kad auditorijos matavimo sistemos ir jų metodikos atitiktų skaidrumo, nešališkumo, įtraukumo, proporcingumo, nediskriminavimo ir patikrinamumo principus. Rengiant tokius elgesio kodeksus, konsultuojantis su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma žiniasklaidos paslaugų teikėjais, būtų galima atsižvelgti visų pirma į didėjančią žiniasklaidos sektoriaus skaitmenizaciją ir tikslą užtikrinti vienodas sąlygas žiniasklaidos rinkos dalyviams;
- (48) valstybinė reklama yra svarbus daugelio žiniasklaidos paslaugų teikėjų pajamų šaltinis, padedantis užtikrinti jų ekonominį tvarumą. Siekiant užtikrinti lygias galimybes vidaus rinkoje, prieiga prie jos turi būti suteikiama nediskriminuojant bet kuriam žiniasklaidos paslaugų teikėjui iš bet kurios valstybės narės, kuris gali tinkamai pasiekti kai kuriuos ar visus atitinkamus visuomenės narius. Be to, dėl valstybinės reklamos žiniasklaidos paslaugų teikėjai gali tapti pažeidžiami dėl netinkamos valstybės įtakos, kuri gali pakenkti laisvei teikti paslaugas ir pagrindinėms teisėms. Todėl neskaidrus ir šališkas valstybinės reklamos paskirstymas yra galinga priemonė norint daryti įtaką žiniasklaidos paslaugų teikėjams arba juos patraukti į savo pusę. Tam tikri valstybinės reklamos paskirstymo ir skaidrumo aspektai reglamentuojami taikant fragmentišką, konkrečiai žiniasklaidai skirtų priemonių ir bendrųjų viešųjų pirkimų įstatymų sistema, kuri vis dėlto gali neapimti visų valstybinės reklamos išlaidų ir neužtikrinti pakankamos apsaugos nuo lengvatinio ar šališko paskirstymo. Konkrečiai, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES⁵⁶ netaikoma paslaugų viešojo pirkimo sutartims dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms ar

⁵⁶

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65–242).

radijo žiniasklaidos paslaugoms skirtos programų medžiagos įsigijimo, kūrimo, gamybos ar bendros gamybos. Valstybinės reklamos naudojimo žiniasklaidoje taisyklės, jei tokios yra, įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi;

- (49) siekiant užtikrinti neiškraipytą žiniasklaidos paslaugų teikėjų konkurenciją ir išvengti paslėptų subsidijų ir neteisėtos politinės įtakos žiniasklaidai pavojaus, būtina nustatyti bendrus skaidrumo, objektyvumo, proporcingumo ir nediskriminavimo reikalavimus, taikomus, kai paskirstant valstybinę reklamą ir valstybės lėšas žiniasklaidos paslaugų teikėjams perkamos jų prekės ar paslaugos, išskyrus valstybinę reklamą, be kita ko, reikalavimą skelbti informaciją apie valstybinės reklamos išlaidų gavėjus ir išleistas sumas. Svarbu, kad valstybės narės būtų su valstybine reklama susijusią informaciją viešai skelbtų elektroniniu formatu, kurį būtų lengva peržiūrėti, pasiekti ir atsisiųsti, laikantis Sąjungos ir nacionalinių komercinio konfidencialumo taisyklių. Šis reglamentas neturi įtakos valstybės pagalbos taisyklių, kurios taikomos kiekvienu konkrečiu atveju, taikymui;
- (50) siekiant pagerinti žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimą ir atsparumą, turėtų būti reguliariai stebima rizika, kylanti žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui. Vykdam tą stebėseną turėtų būti siekiama pateikti išsamius duomenis ir kokybinius žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos atsparumo vertinimus, įskaitant duomenis apie rinkos koncentracijos laipsnį nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu ir užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi riziką. Ji turėtų būti atliekama nepriklausomai, remiantis patikimu pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių sąrašu, kurį parengė ir reguliariai atnaujina Komisija, konsultuodamasi su Valdyba. Atsižvelgiant į tai, kad žiniasklaidos vidaus rinkos rizika sparčiai kinta ir technologiniai pokyčiai yra spartūs, stebėseną turėtų apimti į ateitį orientuotus veiksmus, pavyzdžiui, testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, kad būtų galima įvertinti prognozuojamą vidaus žiniasklaidos rinkos atsparumą, įspėti apie žiniasklaidos pliuralizmo ir redakcinio nepriklausomumo pažeidžiamumą ir padėti gerinti valdymą, duomenų kokybę ir rizikos valdymą. Visų pirma turėtų būti stebimas tarpvalstybinės veiklos ir investicijų lygis, bendradarbiavimas reguliavimo srityje ir žiniasklaidos reguliavimo konvergencija, žiniasklaidos paslaugų teikimo kliūtys, įskaitant kliūtis skaitmeninėje aplinkoje, taip pat ekonominių išteklių paskirstymo skaidrumas ir sąžiningumas žiniasklaidos vidaus rinkoje. Vykdam stebėseną taip pat reikėtų atsižvelgti į platesnes tendencijas žiniasklaidos vidaus rinkoje ir nacionalinėse žiniasklaidos rinkose, taip pat į nacionalinius teisės aktus, turinčius įtakos žiniasklaidos paslaugų teikėjams. Be to, vykdam stebėseną turėtų būti apžvelgiamos priemonės, kurių ėmėsi žiniasklaidos paslaugų teikėjai, siekdami užtikrinti atskirų redakcinių sprendimų nepriklausomumą, įskaitant pridėdamoje rekomendacijoje siūlomas priemones. Siekiant užtikrinti aukščiausius tokios stebėsenos standartus, reikėtų tinkamai įtraukti Valdybą, nes ji sutelkia subjektus, turinčius specialių žinių apie žiniasklaidos rinką;
- (51) siekiant parengti pagrindą tinkamam šio reglamento įgyvendinimui, jo nuostatos, susijusios su nepriklausomomis žiniasklaidos institucijomis, Valdyba ir reikiama Direktyvos 2010/13/ES daliniais pakeitimais (šio reglamento 7–12 ir 27 straipsniai), turėtų būti taikomos praėjus 3 mėnesiams po šio akto įsigaliojimo, o visos kitos šio reglamento nuostatos bus taikomos praėjus 6 mėnesiams po šio reglamento įsigaliojimo. Taip visų pirma siekiama užtikrinti, kad Valdyba būtų įsteigta laiku, siekiant užtikrinti sėkmingą reglamento įgyvendinimą;
- (52) kadangi valstybės narės negali deramai pasiekti šio reglamento tikslų, t. y. užtikrinti tinkamą žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimą, nes jos negali turėti arba gali neturėti paskatų pasiekti būtiną suderinimą ir bendradarbiavimą veikdamos pavieniui,

o dėl vis labiau skaitmeninio ir tarpvalstybinio žiniasklaidos turinio kūrimo, platinimo ir naudojimosi ja pobūdžio, taip pat dėl išskirtinio žiniasklaidos paslaugų vaidmens šių tikslų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

- (53) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi Chartijoje, ypač jos 7, 8, 11, 16, 47, 50 ir 52 straipsniuose, pripažintų principų. Todėl šis reglamentas turėtų būti aiškinamas ir taikomas deramai atsižvelgiant į tas teises ir principus. Visų pirma, jokia šio reglamento nuostata neturėtų būti aiškinama kaip kišimasis į informacijos laisvę ar spaudos laisvę arba skatinimas valstybėms narėms nustatyti spaudos publikacijų redakcinio turinio reikalavimus;
- (54) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁵⁷ 42 straipsnio 1 dalimi, buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis 2022 m. XX XX d. pateikė nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos bendros taisyklės, skirtos tinkamam žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui, įskaitant Europos žiniasklaidos paslaugų valdybos įsteigimą, kartu išsaugant žiniasklaidos paslaugų kokybę.
2. Šis reglamentas neturi įtakos taisyklėms, nustatytoms:
 - (a) Direktyvoje 2000/31/EB;
 - (b) Direktyvoje 2019/790/ES;
 - (c) Reglamente 2019/1150;
 - (d) Reglamente (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų akte];
 - (e) Reglamente (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių rinkų akte];
 - (f) Reglamente (ES) 2022/XXX [Reglamente dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo].
3. Šis reglamentas nedaro poveikio valstybių narių galimybei priimti išsamesnes taisykles II skyriuje ir III skyriaus 5 skirsnyje nurodytose srityse, jei tos taisyklės atitinka Sąjungos teisę.

⁵⁷

2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39–98).

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) žiniasklaidos paslauga – paslauga, apibrėžta Sutarties 56 ir 57 straipsniuose, kai pagrindinis paslaugos arba nuo jos atsiejamos dalies tikslas yra bet kokiomis priemonėmis plačiai visuomenei teikti programas arba spaudos publikacijas informavimo, pramogų ar švietimo tikslais, už kurią redakcinė atsakomybė tenka žiniasklaidos paslaugų teikėjui;
- (2) žiniasklaidos paslaugų teikėjas – fizinis ar juridinis asmuo, kurio profesinė veikla yra teikti žiniasklaidos paslaugas, kuriam tenka redakcinė atsakomybė už žiniasklaidos paslaugos turinio parinkimą ir kuris sprendžia, kokia tvarka jis pateikiamas;
- (3) visuomeninis žiniasklaidos paslaugų teikėjas – žiniasklaidos paslaugų teikėjas, kuriam pagal nacionalinę teisę pavesta teikti viešąsias paslaugas arba kuris gauna nacionalinį viešąjį finansavimą tokiai užduočiai vykdyti;
- (4) programa – judesį perteikiančių vaizdų arba garsų visuma, nepriklausomai nuo trukmės sudaranti atskirą vienetą žiniasklaidos paslaugų teikėjo sudarytame tvarkaraštyje arba kataloge;
- (5) spaudos publikacija – publikacija, apibrėžta Direktyvos 2019/790/ES 2 straipsnio 4 dalyje;
- (6) audiovizualinės žiniasklaidos paslauga – paslauga, apibrėžta Direktyvos 2010/13/ES 1 straipsnio 1 dalies a punkte;
- (7) redaktorius – fizinis asmuo arba keli fiziniai asmenys, galimai susibūrę į bet kokios teisinės formos, statuso ir sudėties įstaigą, patys priimančius arba prižiūrintys žiniasklaidos paslaugų teikėjo priimamus redakcinius sprendimus;
- (8) redakcinis sprendimas – reguliariai priimamas sprendimas, kuriuo prisiimama redakcinė atsakomybė ir kuris yra susijęs su kasdiene žiniasklaidos paslaugų teikėjo veikla;
- (9) redakcinė atsakomybė – atsakomybė už veiksmingą kontrolę tiek atrenkant programas arba spaudos publikacijas, tiek jas išdėstant, nepriklausomai nuo to, ar pagal nacionalinę teisę yra numatyta atsakomybė už teikiamas paslaugas;
- (10) labai didelės interneto platformos paslaugos teikėjas – interneto platformos, kuri pagal Reglamento (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų akto] 25 straipsnio 4 dalį laikoma labai didele interneto platforma, paslaugos teikėjas;
- (11) dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslauga – paslauga, apibrėžta Direktyvos 2010/13/ES 1 straipsnio 1 dalies aa punkte;
- (12) nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga – valstybės narės pagal Direktyvos 2010/13/EB 30 straipsnį paskirta institucija arba įstaiga;
- (13) žiniasklaidos rinkos koncentracija – Reglamento (EB) Nr. 139/2004 3 straipsnyje apibrėžta koncentracija, apimanti bent vieną žiniasklaidos paslaugų teikėją;
- (14) auditorijos matavimas – duomenų apie žiniasklaidos paslaugų naudotojų skaičių ir ypatybes rinkimo, aiškinimo ar kitokio tvarkymo veikla siekiant priimti sprendimus dėl reklamos paskirstymo ar kainų arba susijusio turinio planavimo, gamybos ar platinimo;

- (15) valstybinė reklama – reklamos ar savireklamos pranešimo pateikimas, skelbimas ar sklaida bet kurioje žiniasklaidos priemonėje, paprastai už užmokestį ar bet kokią kitą atlygį, kai tai daro nacionalinė ar regioninė valdžios institucija, pavyzdžiui, nacionalinė, federalinė ar regioninė vyriausybė, reguliavimo institucijos ar įstaigos, taip pat valstybės valdomos įmonės ar kiti valstybės kontroliuojami nacionalinio ar regioninio lygmens subjektai arba bet kuri teritorijos, kurioje gyvena daugiau kaip 1 mln. gyventojų, vietos valdžios institucija arba kai tai daroma jų užsakymu ar vardu;
- (16) šnipinėjimo programa – produktas su skaitmeniniais elementais, specialiai sukurtas siekiant pasinaudoti kitų produktų su skaitmeniniais elementais pažeidžiamumu, kad būtų galima slapta sekti fizinius ar juridinius asmenis stebint, renkant, arba analizuojant tokių produktų ar tokius produktus naudojančių fizinių ar juridinių asmenų duomenis ar iš jų išgaunant tokius duomenis, visų pirma slapta įrašinėjant pokalbius ar kitaip naudojant galutinio naudotojo įrenginio mikrofoną, filmuojant fizinius asmenis, mašinas ar jų aplinką, kopijuojant žinutes, fotografuojant, sekant naršymo veiklą, stebint geografinę buvimo vietą, renkant kitus jutiklių duomenis arba stebint veiklą keliuose galutinio naudotojo įrenginiuose, apie tai konkrečiai nepranešus atitinkamam fiziniam ar juridiniam asmeniui ir negavus tam skirto aiškaus jo sutikimo;
- (17) sunkus nusikaltimas – bet kuri iš šių Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR⁵⁸ 2 straipsnio 2 dalyje išvardytų nusikalstamų veikų:
- a) terorizmas,
 - b) prekyba žmonėmis,
 - c) seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija,
 - d) neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis,
 - e) nužudymas, sunkus kūno sužalojimas,
 - f) neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais,
 - g) žmogaus pagrobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir pagrobimas įkaitu,
 - h) organizuotas ar ginkluotas apiplėšimas,
 - i) išžaginimas;
 - j) Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikcijai priklausančys nusikaltimai.

II skyrius

Žiniasklaidos paslaugų teikėjų ir gavėjų teisės ir pareigos

3 straipsnis

Žiniasklaidos paslaugų gavėjų teisės

Žiniasklaidos paslaugų gavėjai Sąjungoje turi teisę gauti įvairialypį naujienų ir aktualijų turinį, parengtą gerbiant žiniasklaidos paslaugų teikėjų redakcinę laisvę ir naudingą viešajam diskursui.

⁵⁸

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002 7 18, p. 1–20).

4 straipsnis

Žiniasklaidos paslaugų teikėjų teisės

1. Žiniasklaidos paslaugų teikėjai turi teisę vykdyti savo ekonominę veiklą vidaus rinkoje be jokių apribojimų, išskyrus tuos, kurie leidžiami pagal Sąjungos teisę.
2. Valstybės narės gerbia veiksmingą žiniasklaidos paslaugų teikėjų redakcinę laisvę. Valstybės narės, įskaitant jų nacionalines reguliavimo institucijas ir įstaigas, negali:
 - (a) tiesiogiai ar netiesiogiai kištis į žiniasklaidos paslaugų teikėjų redakcinę politiką ir sprendimus arba bandyti juos paveikti;
 - (b) sulaikyti, bausti, pasiklaudyti, sekti, kratyti arba tikrinti žiniasklaidos paslaugų teikėjus arba, jei taikytina, jų šeimos narius, darbuotojus ar jų šeimos narius arba jų įmonių ir privačias patalpas, taip pat jiems taikyti konfiskavimą, dėl to, kad jie atsisako atskleisti informaciją apie savo šaltinius, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama privalomu bendrojo intereso reikalavimu pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį ir laikantis kitų Sąjungos teisės aktų;
 - (c) diegti šnipinėjimo programą į žiniasklaidos paslaugų teikėjų arba, jei taikoma, jų šeimos narių, arba jų darbuotojų ar jų šeimos narių naudojamą įrenginį ar kompiuterį, išskyrus atvejus, kai diegimas kiekvienu konkrečiu atveju yra pateisinamas nacionalinio saugumo sumetimais ir atitinka Chartijos 52 straipsnio 1 dalį ir kitus Sąjungos teisės aktus, arba kai diegimas vykdomas tiriant vieno iš minėtųjų asmenų sunkius nusikaltimus, yra numatytas nacionalinėje teisėje ir atitinka Chartijos 52 straipsnio 1 dalį ir kitus Sąjungos teisės aktus, o priemonės, patvirtintos pagal b punktą, būtų netinkamos ir nepakankamos siekiant gauti prašomą informaciją.
3. Nepažeisdamos kiekvienam fiziniam ir juridiniam asmeniui garantuojamos teisės į veiksmingą teisminę gynybą ir ją papildydamos, valstybės narės paskiria nepriklausomą instituciją arba įstaigą žiniasklaidos paslaugų teikėjų arba, jei taikoma, jų šeimos narių, darbuotojų ar jų šeimos narių skundams dėl 2 dalies b ir c punktų pažeidimų nagrinėti. Žiniasklaidos paslaugų teikėjai turi teisę prašyti tokios institucijos arba įstaigos per tris mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos pateikti nuomonę dėl 2 dalies b ir c punktų laikymosi.

5 straipsnis

Visuomeninių žiniasklaidos paslaugų teikėjų nepriklausomo veikimo apsaugos priemonės

1. Visuomeniniai žiniasklaidos paslaugų teikėjai, įgyvendindami pavedimą teikti viešąsias paslaugas, nešališkai užtikrina savo auditorijai informacijos ir nuomonių įvairovę.
2. Visuomeniniai žiniasklaidos paslaugų teikėjų administracijos vadovas ir valdybos nariai skiriami taikant skaidrią, atvirą ir nediskriminacinę procedūrą ir remiantis skaidriais, objektyviais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais, iš anksto nustatytais nacionalinės teisės aktuose.

Jų kadencijos trukmė nustatoma nacionalinės teisės aktuose ir turi būti tinkama bei pakankama, kad būtų užtikrintas veiksmingas visuomenės informavimo paslaugų teikėjo nepriklausomumas. Jie gali būti atleisti iš pareigų nesibaigus kadencijai tik išimtiniais atvejais, kai jie nebeatitinka iš anksto nacionalinės teisės aktuose nustatytų teisiškai apibrėžtų sąlygų, būtinų jų pareigoms vykdyti, arba dėl konkrečių

priežasčių, susijusių su neteisėtu elgesiu ar rimtu nusižengimu, kuris iš anksto apibrėžtas nacionalinės teisės aktuose.

Sprendimai dėl atleidimo iš pareigų turi būti tinkamai pagrįsti, apie juos iš anksto pranešama atitinkamam asmeniui ir suteikiama teisinės peržiūros galimybė. Pagrindas atleisti iš pareigų skelbiamas viešai.

3. Valstybės narės užtikrina, kad visuomeniniai žiniasklaidos paslaugų teikėjai turėtų pakankamus ir stabilius finansinius išteklius, kad galėtų teikti jiems pavestas viešąsias paslaugas. Šie ištekliai turi būti pakankami redakcinei nepriklausomybei užtikrinti.
4. Valstybės narės paskiria vieną ar kelias nepriklausomas institucijas arba įstaigas, kurios stebi, kaip laikomasi 1–3 dalių reikalavimų.

6 straipsnis

Žiniasklaidos paslaugų teikėjų, perteikiančių naujienų ir aktualijų turinį, pareigos

1. Žiniasklaidos paslaugų teikėjai, perteikiantys naujienų ir aktualijų turinį, savo paslaugų gavėjams suteikia galimybę lengvai ir tiesiogiai susipažinti su šia informacija:
 - (a) jų teisiniu pavadinimu ir kontaktiniais duomenimis;
 - (b) jų tiesioginio ar netiesioginio savininko (-ų), turinčio (-ių) akcijų paketą, sudarantį sąlygas daryti įtaką veiklai ir strateginių sprendimų priėmimui, asmenvardžiu (-ais);
 - (c) tikrųjų savininkų, kurie apibrėžti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 3 straipsnio 6 dalyje, asmenvardžiu (-ais).
2. Nepažeisdami Chartiją atitinkančių nacionalinių konstitucinių įstatymų, žiniasklaidos paslaugų teikėjai, perteikiantys naujienų ir aktualijų turinį, imasi priemonių, kurios, jų nuomone, yra tinkamos siekiant užtikrinti atskirų redakcinių sprendimų nepriklausomumą. Tokiomis priemonėmis visų pirma siekiama:
 - (a) garantuoti, kad redaktoriai, vykdydami savo profesinę veiklą, galėtų laisvai priimti individualius redakcinius sprendimus, ir
 - (b) užtikrinti, kad šalis, kuri yra žiniasklaidos paslaugų teikėjų dalininkė, atskleistų kiekvieną esamą ar galimą interesų konfliktą, kuris gali turėti įtakos naujienų ir aktualijų turinio perteikimui.
3. Šio straipsnio įpareigojimai netaikomi žiniasklaidos paslaugų teikėjams, kurie yra labai maža įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/34/EB 3 straipsnyje.

III skyrius

Bendradarbiavimo reguliavimo srityje sistema ir gerai veikianti žiniasklaidos paslaugų vidaus rinka

1 skirsnis

Nepriklausomos žiniasklaidos institucijos

7 straipsnis

Nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos

1. Už šio reglamento III skyriaus taikymą atsako Direktyvos 2010/13/ES 30 straipsnyje nurodytos nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos.
2. Vykdydamos šiuo reglamentu joms pavestas užduotis nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos turi laikytis Direktyvos 2010/13/ES 30 straipsnyje nustatytų reikalavimų.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinėms reguliavimo institucijoms arba įstaigoms būtų suteikta pakankamai finansinių, žmogiškųjų ir techninių išteklių jų užduotims pagal šį reglamentą vykdyti.
4. Jei to reikia jų užduotims pagal šį reglamentą atlikti, nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos turi atitinkamus įgaliojimus tirti fizinių ar juridinių asmenų, kuriems taikomas III skyrius, elgesį.

Šie įgaliojimai visų pirma apima įgaliojimus prašyti tokių asmenų per pagrįstą laikotarpį pateikti informaciją, kuri yra proporcinga ir būtina III skyriuje numatytoms užduotims atlikti; prašymas taip pat gali būti siunčiamas bet kuriam kitam asmeniui, kuris gali pagrįstai turėti reikiamą informaciją su jo prekyba, verslu ar profesija susijusiais tikslais.

2 skirsnis

Europos žiniasklaidos paslaugų valdyba

8 straipsnis

Europos žiniasklaidos paslaugų valdyba

1. Įsteigiama Europos žiniasklaidos paslaugų valdyba (toliau – Valdyba).
2. Valdyba pakeičia pagal Direktyvą 2010/13/ES įsteigtą Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupę (ERGA) ir perima jos teises bei pareigas.

9 straipsnis

Valdybos nepriklausomumas

Vykdydama savo užduotis ar naudodamasi savo įgaliojimais, Valdyba veikia visiškai nepriklausomai. Konkrečiai, vykdydama savo užduotis ar naudodamasi savo įgaliojimais, Valdyba visų pirma nesiekia gauti jokios vyriausybės, institucijos, asmens ar įstaigos nurodymų ir jų nepriima. Tai neturi įtakos Komisijos arba nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų kompetencijai pagal šį reglamentą.

10 straipsnis

Valdybos struktūra

1. Valdybą sudaro Direktyvos 2010/13/ES 30 straipsnyje nurodytų nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų atstovai.

2. Kiekvienas Valdybos narys turi po vieną balsą.
3. Jei valstybėje narėje yra daugiau nei viena nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga, tokios reguliavimo institucijos arba įstaigos prireikus derina savo veiksmus tarpusavyje ir paskiria bendrą atstovą, ir jis naudojasi balsavimo teise.
4. Valdybai atstovauja pirmininkas. Valdyba išrenka pirmininką iš savo narių, dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma. Pirmininkas skiriamas dvejų metų kadencijai.
5. Komisija paskiria atstovą dalyvauti Valdyboje. Komisijos atstovas dalyvauja visoje Valdybos veikloje ir posėdžiuose be balsavimo teisės. Valdybos pirmininkas informuoja Komisiją apie vykdomą ir planuojamą Valdybos veiklą. Valdyba konsultuojasi su Komisija rengdama savo darbo programą ir pagrindinius dokumentus.
6. Valdyba, suderinusi su Komisija, gali kviesti į savo posėdžius ekspertus ir stebėtojus.
7. Valdyba sprendimus priima dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma.
8. Valdyba, gavusi Komisijos pritarimą, dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma patvirtina darbo tvarkos taisykles.

11 straipsnis

Komisijos sekretoriatas

1. Valdyba turi sekretoriatą, kurio paslaugas teikia Komisija.
2. Pagrindinė sekretoriato užduotis – padėti vykdyti šiame reglamente ir Direktyvoje 2010/13/ES nustatytas Valdybos užduotis.
3. Sekretoriatas teikia administracinę ir organizacinę paramą Valdybos veiklai. Sekretoriatas taip pat padeda Valdybai vykdyti jos užduotis.

12 straipsnis

Valdybos užduotys

Nepažeisdama įgaliojimų, kurie pagal Sutartis yra suteikti Komisijai, Valdyba skatina veiksmingą ir nuoseklų šio reglamento ir nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/13/ES, taikymą visoje Sąjungoje. Valdyba:

- (a) remia Komisijos veiksmus, pasitelkdama techninę ekspertizę, užtikrindama tinkamą šio reglamento taikymą ir nuoseklų Direktyvos 2010/13/ES įgyvendinimą visose valstybėse narėse, nedarydama poveikio nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų užduotims;
- (b) skatina nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų bendradarbiavimą ir veiksmingą keitimąsi informacija, patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su žiniasklaidos paslaugoms taikomų Sąjungos ir nacionalinių taisyklių, įskaitant šį reglamentą ir Direktyvą 2010/13/ES, ypač tos direktyvos 3, 4 ir 7 straipsnius, taikymu;
- (c) Komisijos prašymu konsultuoja Komisiją reguliavimo, techniniais ar praktiniais aspektais, susijusiais su nuosekliu šio reglamento taikymu ir Direktyvos 2010/13/ES įgyvendinimu, taip pat visais kitais su žiniasklaidos paslaugomis susijusiais

klausimais pagal savo kompetenciją. Jeigu Komisija prašo Valdybos konsultacijos arba nuomonės, ji gali nurodyti terminą, atsižvelgdama į klausimo skubumą;

- (d) Komisijos prašymu teikia nuomones techniniais ir faktiniais klausimais, susijusiais su Direktyvos 2010/13/ES 2 straipsnio 5c dalimi, 3 straipsnio 2 ir 3 dalimis, 4 straipsnio 4 dalies c punktu ir 28a straipsnio 7 dalimi;
- (e) Komisijai pritarus, rengia nuomones dėl:
 - i) nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos prašymų pagal šio reglamento 13 straipsnio 7 dalį;
 - ii) prašymų taikyti vykdymo užtikrinimo priemonės, jei prašančioji institucija arba įstaiga ir institucija arba įstaiga, į kurią kreipiamasi, nesutaria dėl veiksmų, rekomenduojamų pagal šio reglamento 14 straipsnio 4 dalį;
 - iii) nacionalinių priemonių, susijusių su žiniasklaidos paslaugų teikėjais, įsisteigusiais už Sąjungos ribų, pagal šio reglamento 16 straipsnio 2 dalį;
- (f) Komisijos prašymu, rengia nuomones dėl:
 - i) nacionalinių priemonių, kurios gali turėti įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui, pagal šio reglamento 20 straipsnio 4 dalį;
 - ii) žiniasklaidos rinkos koncentracijos, galinčios paveikti žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimą, pagal šio reglamento 22 straipsnio 1 dalį;
- (g) rengia nuomones dėl nacionalinių nuomonių ar sprendimų projektų, kuriais vertinamas žiniasklaidos rinkos koncentracijos, apie kurią reikia pranešti, poveikis žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei, kai tokia koncentracija gali turėti įtakos vidaus rinkos veikimui, pagal šio reglamento 21 straipsnio 5 dalį;
- (h) padeda Komisijai parengti gaires dėl:
 - i) šio reglamento ir nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/13, taikymo pagal šio reglamento 15 straipsnio 2 dalį;
 - ii) veiksmų, į kuriuos reikia atsižvelgti taikant žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikio vertinimo kriterijus pagal šio reglamento 21 straipsnio 3 dalį;
 - iii) 23 straipsnio 1, 2 ir 3 dalių taikymo pagal šio reglamento 23 straipsnio 4 dalį;
- (i) bent vienos iš atitinkamų institucijų prašymu tarpininkauja nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų nesutarimų atveju pagal šio reglamento 14 straipsnio 3 dalį;
- (j) skatina bendradarbiavimą dėl techninių standartų, susijusių su skaitmeniniais signalais ir įrenginių ar naudotojo sąsajų projektavimu, pagal šio reglamento 15 straipsnio 4 dalį;
- (k) koordinuoja nacionalines priemones, susijusias su į Sąjungos auditoriją orientuotų ne Sąjungoje įsisteigusių žiniasklaidos paslaugų teikėjų turinio sklaida arba prieiga prie jo, kai jų veikla kenkia ar kelia rimtą ir didelį pavojų visuomenės saugumui ir gynybai, pagal šio reglamento 16 straipsnio 1 dalį;
- (l) organizuoja labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjų, žiniasklaidos paslaugų teikėjų ir pilietinės visuomenės atstovų struktūrinį dialogą ir apie jo rezultatus praneša Komisijai pagal šio reglamento 18 straipsnį;
- (m) skatina keitimąsi geriausia patirtimi, susijusia su auditorijos matavimo sistemų diegimu, pagal šio reglamento 23 straipsnio 5 dalį.

3 skirsnis

Bendradarbiavimas reguliavimo srityje ir reguliavimo konvergencija

13 straipsnis

Struktūrinis bendradarbiavimas

1. Nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga (toliau – prašančioji institucija) gali prašyti vienos ar daugiau nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų (toliau – institucijos, į kurias kreipiamasi) bendradarbiauti ar teikti savitarpio pagalbą, kad būtų keičiamasi informacija arba imamasi priemonių, svarbių nuosekliai ir veiksmingam šio reglamento ar Direktyvą 2010/13/ES įgyvendinančių nacionalinių priemonių taikymui.
2. Jei nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga mano, kad esama rimto ir didelio pavojaus, jog gali būti pakenkta žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui arba visuomenės saugumui ir gynybai, ji gali prašyti kitų nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų bendradarbiauti ar suteikti savitarpio pagalbą skubos tvarka, užtikrinant pagrindinių teisių, visų pirma saviraiškos laisvės, laikymąsi.
3. Bendradarbiavimo ar savitarpio pagalbos, įskaitant bendradarbiavimą ar savitarpio pagalbą skubos tvarką, prašymuose pateikiama visa būtina informacija, įskaitant prašymo tikslą ir priežastis.
4. Institucija, į kurią kreipiamasi, gali atsisakyti nagrinėti prašymą tik šiais atvejais:
 - (a) ji nėra kompetentinga prašymo dalyko arba priemonių, kurias jos prašoma vykdyti, srityje;
 - (b) prašymo vykdymas pažeistų šį reglamentą, Direktyvą 2010/13/ES arba kitus Sąjungos teisės aktus ar Sąjungos teisę atitinkančius valstybės narės teisės aktus, kurie taikomi institucijai, į kurią kreipiamasi.Institucija, į kurią kreipiamasi, nurodo atsisakymo nagrinėti prašymą priežastis.
5. Institucija, į kurią kreipiamasi, informuoja prašančiąją instituciją apie pasiektus rezultatus arba apie priemonių, kurių imtasi reaguojant į prašymą, įgyvendinimo pažangą.
6. Institucija, į kurią kreipiamasi, deda visas pastangas išnagrinėti prašymą ir atsakyti į jį be pagrįsto delsimo. Institucija, į kurią kreipiamasi, per 14 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos pateikia tarpinius rezultatus, o vėliau reguliariai atnaujiną informaciją apie prašymo vykdymo eigą. Jei prašoma bendradarbiavimo ar savitarpio pagalbos skubos tvarka, institucija, į kurią kreipiamasi, išnagrinėja prašymą ir į jį atsako per 14 kalendorinių dienų.
7. Jei prašančioji institucija mano, kad priemonių, kurių ėmėsi institucija, į kurią kreipiamasi, nepakanka jos prašymui išnagrinėti ir į jį atsakyti, ji be pagrįsto delsimo informuoja instituciją, į kurią kreipiamasi, paaiškindama savo pozicijos priežastis. Jei institucija, į kurią kreipiamasi, nesutinka su ta pozicija arba jei institucijos, į kurią kreipiamasi, nereaguoja, bet kuri institucija gali perduoti klausimą spręsti Valdybai. Per 14 kalendorinių dienų nuo kreipimosi gavimo Valdyba, pasitarusi su Komisija, pateikia nuomonę šiuo klausimu, įskaitant rekomenduojamus veiksmus. Institucija, į kurią kreipiamasi, deda visas pastangas, kad atsižvelgtų į Valdybos nuomonę.

14 straipsnis

Prašymai užtikrinti dalijimosi vaizdo medžiaga platformoms skirtų įpareigojimų vykdymą

1. Nepažeisdama Direktyvos 2000/31/EB 3 straipsnio, nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga gali prašyti kitos nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos imtis būtinų ir proporcingų veiksmų, kad būtų veiksmingai užtikrintas pagal Direktyvos 2010/13/ES 28b straipsnį dalijimosi vaizdo medžiaga platformoms nustatytų įpareigojimų vykdymas.
2. Nacionalinė institucija arba įstaiga, į kurią kreipiamasi, be nepagrįsto delsimo ir ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų informuoja prašančiąją nacionalinę instituciją arba įstaigą apie veiksmus, kurių imtasi ar planuojama imtis pagal 1 dalį.
3. Jei prašančioji nacionalinė institucija arba įstaiga ir institucija arba įstaiga, į kurią kreipiamasi, nesutaria dėl veiksmų, kurių imtasi pagal 1 dalį, bet kuri institucija arba įstaiga gali perduoti klausimą Valdybai tarpininkauti, siekiant rasti taikų sprendimą.
4. Jei tarpininkaujant Valdybai nepavyksta rasti taikaus sprendimo, prašančioji nacionalinė institucija arba įstaiga ar nacionalinė institucija arba įstaiga, į kurią kreipiamasi, gali prašyti Valdybos pateikti nuomonę šiuo klausimu. Valdyba savo nuomonėje įvertina, ar institucija arba įstaiga, į kurią kreipiamasi, įvykdė 1 dalyje nurodytą prašymą. Jei Valdyba mano, kad institucija, į kurią kreipiamasi, tokio prašymo neįvykdė, ji rekomenduoja imtis veiksmų, kad prašymas būtų įvykdytas. Valdyba, suderinusi su Komisija, savo nuomonę pateikia nedelsdama.
5. Nacionalinė institucija arba įstaiga, į kurią kreipiamasi, be nepagrįsto delsimo ir ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo 4 dalyje nurodytos nuomonės gavimo informuoja Valdybą, Komisiją ir prašančiąją instituciją arba įstaigą apie veiksmus, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis atsižvelgiant į nuomonę.

15 straipsnis

Žiniasklaidos reguliavimo gairės

1. Valdyba skatina nacionalines reguliavimo institucijas arba įstaigas keistis gerąja patirtimi, prireikus konsultuojantis su suinteresuotaisiais subjektais ir glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija dėl reguliavimo, techninių ar praktinių aspektų, susijusių su nuosekliu ir veiksmingu šio reglamento ir nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/13/ES, taikymu.
2. Kai Komisija paskelbia gaires, susijusias su šio reglamento arba nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/13/ES, taikymu, Valdyba padeda jai teikdama ekspertines žinias apie reguliavimo, techninius ar praktinius aspektus, visų pirma susijusius su:
 - (a) tinkamu bendro intereso audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų pastebimumu pagal Direktyvos 2010/13/ES 7a straipsnį;
 - (b) galimybe susipažinti su informacija apie žiniasklaidos paslaugų teikėjų nuosavybės struktūrą, kaip numatyta Direktyvos 2010/13/ES 5 straipsnio 2 dalyje.
3. Komisija gali pateikti nuomonę bet kuriuo klausimu, susijusiu su šio reglamento ir nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 2010/13/ES, taikymu. Komisijai paprašius, Valdyba padeda Komisijai šiuo klausimu.

4. Valdyba skatina žiniasklaidos paslaugų teikėjų, standartizacijos įstaigų ar kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą, kad būtų lengviau kurti techninius standartus, susijusius su skaitmeniniais signalais arba įrenginių ar naudotojo sąsajų, kuriais kontroliuojama arba valdoma prieiga prie siūlomų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ir naudojimas jomis.

16 straipsnis

Priemonių, susijusių su už Sąjungos ribų įsisteigusiais žiniasklaidos paslaugų teikėjais, koordinavimas

1. Valdyba koordinuoja nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų priemones, susijusias su į Sąjungos auditoriją orientuotų už Sąjungos ribų įsisteigusių žiniasklaidos paslaugų teikėjų teikiamų žiniasklaidos paslaugų sklaida ar prieiga prie jų, kai tos paslaugos gali pakenkti visuomenės saugumui ir gynybai ar kelti rimtą ir didelį pavojų visuomenės saugumui ir gynybai, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad tokius paslaugų teikėjus galima kontroliuoja trečiosios šalys.
2. Valdyba, pasitarusi su Komisija, gali teikti nuomones dėl atitinkamų nacionalinių priemonių pagal 1 dalį. Visos kompetentingos nacionalinės institucijos, įskaitant nacionalines reguliavimo institucijas arba įstaigas, deda visas pastangas, kad atsižvelgtų į Valdybos nuomonę.

4 skirsnis

Žiniasklaidos paslaugų teikimas skaitmeninėje aplinkoje

17 straipsnis

Žiniasklaidos paslaugų teikėjų turinys labai didelėse interneto platformose

1. Labai didelių internetinių platformų paslaugų teikėjai suteikia galimybę jų paslaugos gavėjui pareikšti, kad:
 - (a) jis yra žiniasklaidos paslaugų teikėjas, kaip apibrėžta 2 straipsnio 2 dalyje;
 - (b) jis yra redakcinio požiūriu nepriklausomas nuo valstybių narių ir trečiųjų šalių ir
 - (c) jam taikomi vienos ar daugiau valstybių narių reguliavimo reikalavimai dėl redakcinės atsakomybės prisiėmimo arba jis laikosi redakcinius standartus reglamentuojančio bendro reguliavimo ar savireguliacinio mechanizmo, kuris yra visuotinai pripažintas ir priimtinas atitinkamame žiniasklaidos sektoriuje vienoje ar keliose valstybėse narėse.
2. Kai labai didelės interneto platformos paslaugos teikėjas nusprendžia sustabdyti savo internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimą, susijusį su žiniasklaidos paslaugų teikėju, pateikęs pareiškimą pagal šio straipsnio 1 dalį, perduodamu turiniu, remdamasis tuo, kad toks turinys neatitinka jo nuostatų ir sąlygų, tačiau tas turinys nesukelia sisteminės rizikos, nurodytos Reglamento (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų akto] 26 straipsnyje, jis imasi visų įmanomų priemonių, kiek tai neprieštarauja jos pareigoms pagal Sąjungos teisę, įskaitant Reglamentą (ES) 2022/XXX [Skaitmeninių paslaugų aktą], kad atitinkamam žiniasklaidos paslaugų teikėjui pateiktų su tuo sprendimu susijusį motyvų pareiškimą, kaip

reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2019/1150 4 straipsnio 1 dalį, prieš sustabdydamas paslaugų teikimą.

3. Labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai imasi visų būtinų techninių ir organizacinių priemonių, kad užtikrintų, jog žiniasklaidos paslaugų teikėjų, pateikusių pareiškimą pagal šio straipsnio 1 dalį, skundai pagal Reglamento (ES) 2019/1150 11 straipsnį būtų nagrinėjami ir sprendimai dėl jų priimami pirmenybės tvarka ir be nepagrįsto delsimo.
4. Jei žiniasklaidos paslaugų teikėjas, pateikęs pareiškimą pagal 1 dalį, mano, kad labai didelės interneto platformos paslaugos teikėjas be pakankamo pagrindo dažnai riboja arba sustabdo paslaugų teikimą, susijusį su žiniasklaidos paslaugų teikėjo perduodamu turiniu, labai didelės interneto platformos paslaugos teikėjas, gavęs žiniasklaidos paslaugų teikėjo prašymą, geranoriškai pradeda prasmingą ir veiksmingą dialogą su žiniasklaidos paslaugų teikėju, kad būtų rastas taikus sprendimas siekiant nutraukti nepagrįstus apribojimus ar paslaugų teikimo sustabdymą ir išvengti jų ateityje. Žiniasklaidos paslaugų teikėjas apie tokio dialogo rezultatus gali pranešti Valdybai.
5. Labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjai kasmet viešai skelbia informaciją apie:
 - (a) atvejų, kai jie apribojo arba sustabdė turinio perdavimą dėl to, kad žiniasklaidos paslaugų teikėjo, pateikusio pareiškimą pagal šio straipsnio 1 dalį, teikiamas turinys neatitinka jų sąlygų, skaičių, ir
 - (b) tokių apribojimų nustatymo pagrindus.
6. Siekdama palengvinti nuoseklų ir veiksmingą šio straipsnio įgyvendinimą, Komisija gali paskelbti gaires, kuriose būtų nustatyta 1 dalyje nurodyto pareiškimo forma ir detalės.

18 straipsnis

Struktūrinis dialogas

1. Valdyba reguliariai organizuoja struktūrinį labai didelių interneto platformų paslaugų teikėjų, žiniasklaidos paslaugų teikėjų atstovų ir pilietinės visuomenės atstovų dialogą, kad aptartų patirtį ir geriausią praktiką taikant šio reglamento 17 straipsnį, skatintų prieigą prie įvairių nepriklausomos žiniasklaidos pasiūlymų labai didelėse interneto platformose ir stebėtų, kaip laikomasi savireguliacijos iniciatyvų, kuriomis siekiama apsaugoti visuomenę nuo žalingo turinio, įskaitant dezinformaciją ir užsienio vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi.
2. Valdyba praneša Komisijai apie tokio dialogo rezultatus.

19 straipsnis

Teisė pritaikyti audiovizualinės žiniasklaidos pasiūlą

1. Naudotojai turi teisę nesunkiai pakeisti numatytąsias bet kurio įrenginio ar naudotojo sąsajos, kuriais kontroliuojama arba valdoma prieiga prie siūlomų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ir naudojimas, jomis, nuostatas, kad galėtų pritaikyti audiovizualinės žiniasklaidos pasiūlą pagal savo interesus ar pageidavimus, laikydamiesi teisės aktų. Ši nuostata neturi daryti įtakos nacionalinėms priemonėms, kuriomis įgyvendinamas Direktyvos 2010/13/ES 7a straipsnis.

2. Pateikdami rinkai 1 dalyje nurodytus įrenginius ir naudotojo sąsajas, gamintojai ir kūrėjai užtikrina, kad juose būtų įdiegta funkcija, leidžianti naudotojams laisvai ir lengvai pakeisti numatytąsias nuostatas, kuriomis kontroliuojama arba valdoma prieiga prie siūlomų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ir naudojimasis jomis.

5 skirsnis

Reikalavimai, keliami gerai veikiančios žiniasklaidos rinkos priemonėms ir procedūroms

20 straipsnis

Nacionalinės priemonės, turinčios įtakos žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklai

1. Bet kokia valstybės narės taikoma teisėkūros, reguliavimo ar administracinė priemonė, kuri gali turėti įtakos žiniasklaidos paslaugų teikėjų veiklai vidaus rinkoje, turi būti tinkamai motyvuota ir proporcinga. Tokios priemonės turi būti pagrįstos, skaidrios, objektyvios ir nediskriminacinės.
2. Bet kokiai nacionalinei procedūrai, naudojamai 1 dalyje nurodytai reguliavimo ar administracinei priemonei parengti arba priimti, taikomi iš anksto nustatyti aiškūs terminai.
3. Nedarant poveikio jo teisei į veiksmingą teisminę gynybą, bet kuris žiniasklaidos paslaugų teikėjas, kuriam taikoma 1 dalyje nurodyta administracinė ar reguliavimo priemonė, susijusi su juo individualiai ir tiesiogiai, turi turėti teisę apskusti tokią priemonę apeliacinei institucijai. Ši institucija turi būti nepriklausoma nuo dalyvaujančių šalių ir nuo bet kokio išorinio kišimosi ar politinio spaudimo, galinčio pakenkti nepriklausomam jai pateiktų klausimų vertinimui. Ji turi reikiamą kompetenciją, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas.
4. Jei nacionalinė teisėkūros, reguliavimo ar administracinė priemonė gali turėti įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui, Valdyba Komisijos prašymu parengia atitinkamą nuomonę. Atsižvelgdama į Valdybos nuomonę ir nepažeisdama Sutartimis jai suteiktų įgaliojimų, Komisija gali pateikti savo nuomonę šiuo klausimu. Valdybos ir, kai taikoma, Komisijos nuomonės skelbiamos viešai.
5. Kai nacionalinė institucija arba įstaiga patvirtina priemonę, kuria daromas individualus ir tiesioginis poveikis žiniasklaidos paslaugų teikėjui ir kuri gali turėti įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui, Valdybos ir, jei taikoma, Komisijos prašymu ji be nepagrįsto delsimo elektroninėmis priemonėmis praneša visą susijusią informaciją, įskaitant faktų santrauką, priemonę, motyvus, kuriais nacionalinė institucija arba įstaiga pagrindė savo priemonę, ir, jei taikoma, kitų susijusių institucijų nuomones.

21 straipsnis

Žiniasklaidos rinkos koncentracijos vertinimas

1. Savo nacionalinėse teisinėse sistemose valstybės narės nustato esmines ir procedūrinės taisykles, kuriomis užtikrinamas žiniasklaidos rinkos koncentracijos, kuri gali turėti didelį poveikį žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei, vertinimas. Tokios taisyklės:
 - (a) yra skaidrios, objektyvios, proporcingos ir nediskriminuojančios;

- (b) jomis reikalaujama, kad žiniasklaidos rinkos koncentracijos, galinčios turėti didelį poveikį žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei, šalys iš anksto praneštų apie tokią koncentraciją atitinkamoms nacionalinėms institucijoms arba įstaigoms;
- (c) jomis paskiriama nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga, atsakinga už koncentracijos, apie kurią reikia pranešti, poveikio žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei vertinimą, arba užtikrinama, kad nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga dalyvautų atliekant tokį vertinimą;
- (d) jomis iš anksto nustatomi objektyvūs, nediskriminaciniai ir proporcingi kriterijai, pagal kuriuos būtų pranešama apie žiniasklaidos rinkos koncentraciją, galinčią turėti didelį poveikį žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei, ir vertinamas žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikis žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei.

Šioje dalyje nurodytas vertinimas turi būti atskiras nuo konkurencijos teisės vertinimų, įskaitant vertinimus, numatytus pagal bendrovių susijungimų kontrolės taisykles. Jis atliekamas nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 139/2004 21 straipsnio 4 dalies, kai taikoma.

2. Atliekant 1 dalyje nurodytą vertinimą, visų pirma atsižvelgiama į šiuos dalykus:
 - (a) koncentracijos poveikį žiniasklaidos pliuralizmui, įskaitant jos poveikį viešosios nuomonės formavimui ir žiniasklaidos rinkos dalyvių įvairovei, atsižvelgiant į internetinę aplinką ir šalių interesus, ryšius ar veiklą kitose žiniasklaidos ar su žiniasklaida nesusijusiose įmonėse;
 - (b) redakcinio nepriklausomumo apsaugos priemonės, įskaitant koncentracijos poveikį redakcijų veiklai ir žiniasklaidos paslaugų teikėjų priemonės, kurių jie ėmėsi siekdami užtikrinti atskirų redakcinių sprendimų nepriklausomumą;
 - (c) ar, nesant koncentracijos, įsigyjantis ir įsigytas subjektas išliktų ekonomiškai tvarus ir ar yra kokių nors galimų alternatyvų jo ekonominiam tvarumui užtikrinti.
3. Komisija, padedama Valdybos, gali paskelbti gaires dėl veiksmų, į kuriuos nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos turi atsižvelgti taikydamos žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikio žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei vertinimo kriterijus.
4. Nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga iš anksto konsultuojasi su Valdyba dėl bet kokios nuomonės ar sprendimo, kurį ji ketina priimti, vertindama žiniasklaidos rinkos koncentracijos, apie kurią reikia pranešti, poveikį žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei, kai tokia koncentracija gali turėti įtakos vidaus rinkos veikimui.
5. Per 14 kalendorinių dienų nuo 4 dalyje nurodytų konsultacijų užklauskos Valdyba, atsižvelgdama į 2 dalyje nurodytus aspektus, parengia nuomonę dėl jai pateikto nacionalinės nuomonės ar sprendimo projekto ir perduoda konsultacijos prašiusiai institucijai ir Komisijai.
6. 4 dalyje nurodyta nacionalinė reguliavimo institucija arba įstaiga kiek įmanoma labiau atsižvelgia į 5 dalyje nurodytą nuomonę. Jei ta institucija visiškai ar iš dalies nesilaiko nuomonės, per 30 kalendorinių dienų nuo tos nuomonės gavimo dienos ji pateikia Valdybai ir Komisijai motyvuotą pagrindimą, kuriame paaiškinta jos

pozicija. Nepažeisdama Sutartyse numatytų savo įgaliojimų, Komisija gali pateikti savo nuomonę šiuo klausimu.

22 straipsnis

Nuomonės dėl žiniasklaidos rinkos koncentracijos

1. Jei vertinimas ar konsultacijos pagal 21 straipsnį neatliekami, Valdyba Komisijos prašymu parengia nuomonę dėl žiniasklaidos rinkos koncentracijos poveikio žiniasklaidos pliuralizmui ir redakcinei nepriklausomybei, jei žiniasklaidos rinkos koncentracija gali turėti įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui. Valdyba savo nuomonę pagrindžia 21 straipsnio 2 dalyje nurodytais aspektais. Valdyba gali pranešti Komisijai apie žiniasklaidos rinkos koncentraciją, galinčią turėti įtakos žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui.
2. Atsižvelgdama į Valdybos nuomonę ir nepažeisdama Sutartimis jai suteiktų įgaliojimų, Komisija gali pateikti savo nuomonę šiuo klausimu.
3. Valdybos ir, kai taikoma, Komisijos nuomonės skelbiamos viešai.

6 skirsnis

Skaidrus ir sąžiningas ekonominių išteklių paskirstymas

23 straipsnis

Auditorijos matavimas

1. Auditorijos matavimo sistemos ir metodikos turi atitikti skaidrumo, nešališkumo, įtraukumo, proporcingumo, nediskriminavimo ir patikrinamumo principus.
2. Nepažeisdami įmonių komercinių paslapčių apsaugos, nuosavybinių auditorijos matavimo sistemų teikėjai nepagrįstai nedelsdami ir nemokamai žiniasklaidos ir reklamos paslaugų teikėjams, taip pat žiniasklaidos ir reklamos paslaugų teikėjų įgaliotoms trečiosioms šalims teikia tikslią, išsamią, visapusišką, suprantamą ir naujausią informaciją apie jų auditorijos matavimo sistemose naudojamą metodiką. Ši nuostata neturi daryti įtakos Sąjungos duomenų apsaugos ir privatumo taisyklėms.
3. Nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos skatina auditorijos matavimo sistemų teikėjus kartu su žiniasklaidos paslaugų teikėjais, jiems atstovaujančiomis organizacijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis rengti elgesio kodeksus, kurių paskirtis – padėti laikytis 1 dalyje nurodytų principų, be kita ko, skatinant nepriklausomą ir skaidrą auditą.
4. Komisija, padedama Valdybos, gali parengti šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių praktinio taikymo gaires.
5. Valdyba skatina keitimąsi gerąja patirtimi, susijusia su auditorijos matavimo sistemų diegimu, palaikydama reguliarių nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų atstovų, auditorijos matavimo sistemų teikėjų atstovų ir kitų suinteresuotųjų šalių dialogą.

24 straipsnis

Valstybinės reklamos paskirstymas

1. Viešosios lėšos arba bet koks kitas atlygis ar pranašumas, kurį valdžios institucijos suteikia žiniasklaidos paslaugų teikėjams reklamos tikslais, skiriami pagal skaidrius, objektyvius, proporcingus ir nediskriminacinius kriterijus ir taikant atviras, proporcingas ir nediskriminacines procedūras. Šis straipsnis neturi daryti įtakos viešųjų pirkimų taisyklėms.
2. Valdžios institucijos, įskaitant nacionalines, federalines ar regionines vyriausybes, reguliavimo institucijas arba įstaigas, taip pat valstybines įmones ar kitus valstybės kontroliuojamus nacionalinio ar regioninio lygmens subjektus arba teritorijų, kuriose gyvena daugiau kaip 1 mln. gyventojų, vietos valdžios institucijas, kasmet viešai skelbia tikslią, išsamią, suprantamą ir detalią informaciją apie žiniasklaidos paslaugų teikėjams paskirstytas savo reklamos išlaidas, kurioje pateikiami bent šie duomenys:
 - (a) žiniasklaidos paslaugų teikėjų, iš kurių buvo įsigytos reklamos paslaugos, juridiniai pavadinimai;
 - (b) bendra per metus išleista suma ir sumos, išleistos kiekvienam žiniasklaidos paslaugų teikėjui atskirai.
3. Nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos stebi, kaip žiniasklaidos rinkose paskirstoma valstybinė reklama. Siekdamos įvertinti pagal 2 dalį pateiktos informacijos apie valstybinę reklamą tikslumą, nacionalinės reguliavimo institucijos arba įstaigos gali prašyti 2 dalyje nurodytų subjektų pateikti papildomos informacijos, įskaitant informaciją apie 1 dalyje nurodytų kriterijų taikymą.
4. Valstybės lėšų paskirstymas žiniasklaidos paslaugų teikėjams, siekiant iš jų įsigyti prekių ar paslaugų, išskyrus valstybinę reklamą, vykdomas laikantis 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Šis straipsnis neturi įtakos valstybės pagalbos taisyklių taikymui.

IV skyrius **Baigiamosios nuostatos**

25 straipsnis

Stebėseną

1. Komisija užtikrina nepriklausomą žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos, įskaitant jos veikimui ir atsparumui kylančią riziką ir tokio veikimo ir atsparumo pažangą, stebėseną. Dėl stebėsenos išvadų konsultuojamasi su Valdyba.
2. Komisija, pasikonsultavusi su Valdyba, apibrėžia pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, naudotinus 1 dalyje nurodytai stebėsenai vykdyti.
3. Stebėseną apima:
 - (a) išsamią visų valstybių narių žiniasklaidos rinkų atsparumo, įskaitant žiniasklaidos koncentracijos lygį ir užsienio vykdomo manipuliavimo informaciją ir kišimosi riziką, analizę;
 - (b) žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos, kaip visumos, atsparumo apžvalgą ir perspektyvinį vertinimą;
 - (c) priemonių, kurių ėmėsi žiniasklaidos paslaugų teikėjai, siekdami užtikrinti atskirų redakcinių sprendimų nepriklausomumą, apžvalgą.
4. Stebėseną vykdoma kasmet, o jos rezultatai skelbiami viešai.

26 straipsnis

Vertinimas ir ataskaitų teikimas

1. Ne vėliau kaip per [ketverius metus nuo šio reglamento įsigaliojimo] ir vėliau kas ketverius metus Komisija įvertina šį reglamentą ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Taikant 1 dalį ir Komisijai paprašius, valstybės narės ir Valdyba siunčia atitinkamą informaciją Komisijai.
3. Atlikdama 1 dalyje nurodytus vertinimus, Komisija atsižvelgia į:
 - (a) Europos Parlamento, Tarybos ir kitų atitinkamų įstaigų ar šaltinių pozicijas ir išvadas;
 - (b) atitinkamuose forumuose vykusių diskusijų rezultatus;
 - (c) atitinkamus Valdybos dokumentus;
 - (d) 25 straipsnyje nurodytos stebėsenos rezultatus.

27 straipsnis

Direktyvos 2010/13/ES daliniai pakeitimai

1. Direktyvos 2010/13/ES 30b straipsnis išbraukiamas.
2. Nuorodos į Direktyvos 2010/13/ES 30b straipsnį laikomos nuorodomis į šio reglamento 12 straipsnį.
3. Sąjungos teisės aktuose minimos nuorodos į Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupę (ERGA) laikomos nuorodomis į Europos žiniasklaidos paslaugų valdybą (Valdybą).

28 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Šis reglamentas taikomas nuo [6 mėn. nuo įsigaliojimo dienos].
Tačiau 7–12 ir 27 straipsniai taikomi nuo [3 mėn. nuo įsigaliojimo dienos], o 19 straipsnio 2 dalis taikoma nuo [48 mėn. nuo įsigaliojimo dienos].
3. Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)
- 1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:
- 1.4. Tikslas (-ai)
- 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis
- 1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
- 3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Reglamentas, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema (Europos žiniasklaidos laisvės aktas) ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

- Vidaus rinka
- Investavimas į žmones, socialinę sanglaudą ir vertybes
- Naujas postūmis ES demokratijai

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☒ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁵⁹

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendrasis iniciatyvos tikslas – užtikrinti gerą žiniasklaidos vidaus rinkos veikimą. Pagerinus vidaus žiniasklaidos rinkos veikimą gerės kokybiškų žiniasklaidos paslaugų teikimas ir taip padidės bendrosios rinkos, kaip visumos, vientisumas. Šis tikslas bus pasiektas reglamentu, kuriame numatytos bendros taisyklės, paremtos žiniasklaidos reguliavimo institucijų struktūrinio bendradarbiavimo Valdyboje, sudarytoje iš atitinkamų nacionalinių nepriklausomų žiniasklaidos reguliavimo institucijų arba įstaigų atstovų, sistema.

1.4.2. Konkretūs tikslai

Tarpvalstybinės veiklos ir investicijų žiniasklaidos vidaus rinkoje skatinimas

Tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas žiniasklaidos rinkos dalyviams plėsti savo veiklą visoje vidaus rinkoje, palaipsniui didinant tarpvalstybinių investicijų skaičių ir vertę. Todėl šia iniciatyva būtų siekiama koordinuoti tam tikrus skirtingų nacionalinių žiniasklaidos pliuralizmo sistemų elementus, kad būtų lengviau teikti tarpvalstybines paslaugas. Visų pirma bus siekiama užtikrinti, kad vertindamos žiniasklaidos rinkos sandorius nacionalinės nepriklausomos institucijos žiniasklaidos pliuralizmą visoje ES žiniasklaidos rinkoje vertintų nuosekliai, taikydamos bendrus kriterijus ir koordinuodamos veiksmus ES lygmeniu.

Glaudesnis bendradarbiavimas reguliavimo srityje ir reguliavimo konvergencija žiniasklaidos vidaus rinkoje

⁵⁹

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Tikslas – stiprinti bendradarbiavimą reguliavimo srityje, kad ES žiniasklaidos sistema būtų geriau įgyvendinama tarpvalstybiniu lygmeniu, ir skatinti reguliavimo konvergenciją rengiant ES lygmens nuomones ir gaires, taip skatinant nuoseklų požiūrį į žiniasklaidos, įskaitant internetinę žiniasklaidą, nepriklausomumą ir pliuralizmą. Taip pat siekiama sukurti priemones, kuriomis nepriklausomos reguliavimo institucijos galėtų imtis kolektyvinių veiksmų visoje ES, kad apsaugotų ES vidaus rinką nuo paslaugų teikėjų (įskaitant paslaugų teikėjus iš trečiųjų šalių), kurie nesilaiko ES žiniasklaidos standartų.

Palankesnės sąlygos laisvam kokybiškų žiniasklaidos paslaugų teikimui vidaus rinkoje

Tikslas – užtikrinti, kad vartotojai ir įmonės galėtų naudotis patikimu nepriklausomų žiniasklaidos priemonių teikiamu turiniu vis labiau skaitmeninėje ir iš esmės tarpvalstybinėje žiniasklaidos paslaugų rinkoje. Siekiant skatinti kokybiškų žiniasklaidos paslaugų teikimą vidaus rinkoje, šia iniciatyva bus siekiama sumažinti nepagrįstą viešųjų ir privačiųjų subjektų kišimąsi į redakcinę laisvę. Ja bus padidintas žiniasklaidos priemonių nuosavybės skaidrumas, siekiant sustiprinti žiniasklaidos atskaitomybę ir nepriklausomumą. Taip pat bus siekiama skatinti savireguliaciją, kad žiniasklaidos bendrovių veikla būtų nepriklausoma. Be to, šia iniciatyva bus siekiama užtikrinti, kad nebūtų kišamasi į žurnalistų darbą, ypač kiek tai susiję su jų šaltinių apsauga.

Skaidrus ir sąžiningas ekonominių išteklių paskirstymas žiniasklaidos vidaus rinkoje

Tikslas – užtikrinti vienodas sąlygas žiniasklaidos rinkos dalyviams, skatinant skaidrų ir sąžiningą ekonominių išteklių paskirstymą. Jis būtų pasiektas padidinant auditorijos, ypač internetu perduodamo turinio auditorijos, matavimo metodikų skaidrumą, nediskriminavimą, proporcingumą, objektyvumą ir įtraukumą. Taip pat būtų siekiama užtikrinti valstybinės reklamos žiniasklaidoje skaidrumą, nediskriminavimą, proporcingumą ir objektyvumą, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika, jog bus teikiama pirmenybė vyriausybei palaikančioms žiniasklaidos priemonėms arba valstybės parama bus panaudota šališkiems interesams tenkinti ir taip pakenkta kitiems rinkos dalyviams. Taip bus skatinama sąžininga konkurencija žiniasklaidos vidaus rinkoje.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Tikimasi, kad reglamentas ir rekomendacija žiniasklaidos bendrovėms ir valstybėms narėms dėl žiniasklaidos nepriklausomumo skatinimo, kuriems įgyvendinti bus pasitelkta valdymo struktūra (Komisijos suteikto sekretoriato padedama valdyba), veiksmingai, nuosekliai, proporcingai ir iš esmės efektyviai pagerins žiniasklaidos vidaus rinkos veikimą, suderindami nacionalines taisykles ir metodus srityse, kurios susijusios su žiniasklaidos pliuralizmu.

Atliekant prie pasiūlymo pridedamo poveikio vertinimo finansinį modeliavimą apskaičiuota, kad grynoji ekonominė nauda, išreikšta padidėjusiomis pajamomis, pirmaisiais metais sieks 2 885 mln. EUR, o vėlesniais metais – 2 898,1 mln. EUR. Žiniasklaidos rinkos dalyviai pajus tiesioginę reguliavimo naudą.

Audiovizualiniam sektoriui bus ypač naudingi nustatyti bendri reikalavimai, taikomi nacionaliniams žiniasklaidos pliuralizmo įstatymams ir rinkos tikrinimo procedūroms, o geriau veikianti, labiau nuspėjama, nuoseklesnė ir mažiau protekcionistinė žiniasklaidos vidaus rinka užtikrins masto ekonomiją, kuri taip pat jiems bus naudinga.

Transliuotojai ir (audiovizualinio) naujienų turinio teikėjai ir kitose šalyse įsisteigę subjektai, kurie dažniau nukenčia nuo reguliavimo susiskaidymo, galės plėsti savo veiklą kitose valstybėse narėse.

Tie transliuotojai ir spaudos bendrovės, kurie atsižvelgs į rekomendacijas dėl redakcinės nepriklausomybės apsaugos priemonių, sustiprins savo redakcinę nepriklausomybę ir taps laisvesni priimti sprendimus be viešųjų ar privačiųjų subjektų įsikišimo, taip išplėsdami savo žiniasklaidos turinyje reiškiamų nuomonių ir analizuojamų klausimų įvairovę. Žurnalistai taip pat taps labiau nepriklausomi nuo žiniasklaidos priemonių savininkų, nes žiniasklaidos bendrovėse bus įdiegta daugiau tokio pobūdžio apsaugos priemonių.

Padidinus žiniasklaidos priemonių nuosavybės, visų pirma informacijos apie kitus savininkų verslo interesus skaidrumą, stiprės sąžininga konkurencija, ypač spaudos sektoriuje (apimančiame spausdintą ir internetinę žiniasklaidą), kuriam valstybės narės paprastai netaiko specialiųjų skaidrumo priemonių, pavyzdžiui, žiniasklaidos registrų.

Taikant skaidresnes interneto auditorijos matavimo sistemas sumažės rinkos iškraipymų, bus dar labiau vienodinamos sąlygos žiniasklaidos paslaugų teikėjams ir interneto rinkos dalyviams. Tokios sistemos bus ypač naudingos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms ir internetinei žiniasklaidai, taip pat internetinės reklamos paslaugų teikėjams. Žurnalistai taip pat turėtų gauti naudos, nes jie geriau supras, kaip interneto rinkos dalyviai matuoja žiniasklaidos paslaugų auditoriją. Valstybinės reklamos skaidrumo ir sąžiningumo priemonėmis bus sumažinti rinkos iškraipymai ir užtikrinama, kad šiuo pajamų šaltiniu galėtų pasinaudoti gausesnės žiniasklaidos priemonės.

MVĮ gaus naudos dėl didesnio tikrumo ir mažesnių teisinių išlaidų. Be to, dėl galimai didesnės prieigos prie valstybinės reklamos mažesnėms įmonėms atsiras proporcingai daugiau galimybių. Interneto auditorijos matavimo prasme MVĮ padėtis, palyginti su interneto rinkos dalyviais, yra itin nepalanki, todėl šia iniciatyva bus galima sukurti sąlygas MVĮ konkuruoti dėl pajamų iš reklamos.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Siūlomi rodikliai ir laukiami rezultatai	Bazinis lygis
Rodiklis – tarpvalstybinių investicijų į ES 27 valstybių narių žiniasklaidos rinkas skaičius ir vertė (per metus) Laukiamas rezultatas – laipsniškas tarpvalstybinių investicijų skaičiaus ir vertės didėjimas	Investuotojų investicijos 2013–2021 m.: - ES: 478 sandoriai - Ne ES valstybės narės: 389 sandoriai 60 % sandorių vertė: 84 mlrd. EUR

Rodiklis – Valdybos nuomonių dėl nacionalinės žiniasklaidos rinkos priežiūros sprendimų, į kurias atsižvelgė atitinkama nacionalinė institucija, skaičius (metinis) Laukiamas rezultatas – Valdybos nuomonių, į kurias atsižvelgia valstybės narės, dalis	nėra duomenų
Rodiklis – klausimų, kuriuos Valdyba išsprendė pagal bendradarbiavimo mechanizmą ir savitarpio pagalbos mechanizmą, dalis (per metus) Laukiamas rezultatas – Valdybos išspręstų klausimų dalis	nėra duomenų
Rodiklis – Komisijos ir (arba) Valdybos paskelbtų gairių ir (arba) ataskaitų svarbiose žiniasklaidos pliuralizmo reguliavimo srityse skaičius (kas trejus metus) Laukiamas rezultatas – ES lygmens gairės ir (arba) ataskaitos apima daugiau sričių, susijusių su žiniasklaidos pliuralizmu	nėra duomenų
Rodiklis – rizikos balai (metiniai): – politinis žiniasklaidos nepriklausomumas – redakcinė nepriklausomybė – visuomeninės žiniasklaidos valdymo nepriklausomumas – komercinio pobūdžio ir savininkų poveikis redakciniam turiniui – žurnalistų šaltinių apsauga – informacijos apie žiniasklaidos priemonių nuosavybę skaidrumas Laukiamas rezultatas – laipsniškas rizikos balų mažėjimas	Atitinkami 2021 m. Žiniasklaidos pliuralizmo observatorijos rizikos balai: – 54 % – 55 % – 50 % – 60 % – 16 % – 58 %
Rodiklis – valstybių narių, kuriose veikia žiniasklaidos savireguliacijos institucijos, skaičius (kasmet) Laukiamas rezultatas – laipsniškas valstybių narių, kuriose veikia savireguliacijos institucijos, skaičiaus didėjimas	16
Rodiklis – piliečių suvokiamas pasitikėjimas žiniasklaida (du kartus per metus) Laukiamas rezultatas – laipsniškas pasitikėjimo žiniasklaida didėjimas	Respondentų, kurie pasitiki toliau išvardytomis žiniasklaidos priemonėmis, procentinė dalis: 58 %: radijas 51 %: televizija 51 %: spauda 35 %: internetas

Rodiklis – atvejų, susijusių su auditorijos matavimo sistemų principų nesilaikymu, skaičius (per metus) Laukiamas rezultatas – laipsniškas auditorijos matavimo sistemų, neatitinkančių naujosios ES sistemos, mažėjimas	„Nielsen“: 61 % rinkodaros specialistų sutinka, kad norėtų turėti prieigą prie kokybiškų auditorijos duomenų, reikalingų norint kuo geriau išnaudoti žiniasklaidos biudžetą
Rodiklis – valstybinės reklamos paskirstymo rizikos balas (metinis) Laukiamas rezultatas – laipsniškas rizikos balo mažėjimas	2021 m. Žiniasklaidos pliuralizmo observatorijos rizikos balas, kuriuo įvertinta valstybinė reklama: 70 %

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Dauguma reglamento nuostatų bus tiesiogiai taikomos praėjus šešiams mėnesiams nuo jo įsigaliojimo. Siekiant pasirengti tinkamam Europos žiniasklaidos laisvės akto įgyvendinimui, jo nuostatos dėl nepriklausomų žiniasklaidos institucijų ir Europos žiniasklaidos paslaugų valdybos, taip pat susijęs dalinis Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos (toliau – AŽPD) pakeitimas bus taikomi praėjus trimis mėnesiais nuo šio akto įsigaliojimo. Taip bus užtikrinta, kad Valdyba būtų įsteigta laiku, siekiant užtikrinti sėkmingą reglamento įgyvendinimą.

Valdyba pakeis pagal AŽPD įsteigtą Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupę (toliau – ERGA) ir perims jos teises bei pareigas. Institucijos pavadinimas pakeistas siekiant atspindėti platesnę kompetencijos sritį, įskaitant jai patikėtas papildomas užduotis ir skirtus papildomus išteklius (visų pirma, papildomus Komisijos, CNECT GD darbuotojus). Europos žiniasklaidos laisvės aktu bus užtikrinta, kad visos ES teisės aktuose, visų pirma AŽPD, minimos nuorodos į Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupę (ERGA) būtų suprantamos kaip nuorodos į Europos žiniasklaidos paslaugų valdybą (Valdybą).

Kaip šiuo metu yra ERGA atveju, Valdybai jos veikloje talkins Komisijos įsteigtas sekretoriatas. Sekretoriatas ir toliau veiks CNECT generaliniame direktorate. Sekretoriatas teiks administracinę ir organizacinę paramą Valdybai. Reglamente numatyti reikiami ištekliai, kad sekretoriatas galėtų padėti Valdybai vykdyti jos užduotis. Valdybos sekretoriatas bus suformuotas per pirmuosius dvejus įgyvendinimo metus, pradedant 2024 m., o visas darbuotojų skaičius bus pasiektas 2025 m.

Tikimasi, kad CNECT GD, siekdamas padėti įgyvendinti Europos žiniasklaidos laisvės aktą, užsakys išorės tyrimus. Tokie tyrimai taip pat gali būti naudojami Valdybos veiklai remti ir jos darbui reikalingai informacijai gauti. Atitinkamas metinis biudžetas šiems tyrimams bus skirtas nuo numatomos įgyvendinimo pradžios 2024 m., perskirsčius programos „Kūrybiška Europa“ lėšas.

- 1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.*

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*). Inicijatyva siekiama užtikrinti, kad žiniasklaidos vidaus rinka veiktų geriau. Tuo tikslu bus didinamas teisinis tikrumas ir šalinamos kliūtys vidaus rinkoje. Taisyklėmis bus nustatyti mechanizmai, kuriuo bus užtikrintas didesnis priemonių ir veiksmų, darančių poveikį žiniasklaidos rinkoms, laisvei ir pliuralizmui ES, skaidrumas, nepriklausomumas ir didesnė atskaitomybė už juos.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*). Prie šio pasiūlymo pridėtame poveikio vertinime nurodoma, kad intervencinė priemonė sumažintų rinkos dalyviams tenkančią naštą laikytis skirtingų nacionalinių teisinių režimų, kai jie vykdo veiklą keliose valstybėse narėse. Jį taikant padidėtų nuspėjamumas ir teisinis tikrumas žiniasklaidos rinkos dalyviams, o tai skatintų sąžiningą konkurenciją ir tarpvalstybines investicijas. Be to, žiniasklaidos reguliavimo institucijoms būtų sudarytos sąlygos koordinuotai reaguoti į problemas, turinčias įtakos ES informacinei erdvei. Numatoma, kad grynoji ekonominė nauda (padidėjusios pajamos) pirmaisiais metais sieks 2 885 mln. EUR, o vėlesniais metais – 2 898 mln. EUR. Pagal šią iniciatyvą sukūrus bendrą ES sistemą, kuria būtų skatinama tarpvalstybinė veikla, stiprinamas reguliavimo institucijų bendradarbiavimas, skatinamas kokybiško žiniasklaidos turinio teikimas ir kovojama su konkurenciją iškraipiančia praktika, atsirastų palankesnės sąlygos žiniasklaidos paslaugų plėtrai tarpvalstybiniu mastu ir padidės kokybiško žiniasklaidos turinio pasiūla vartotojams. Taip bus stiprinama žiniasklaidos vidaus rinka ir skatinama žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas, ginami pagal Pagrindinių teisių chartiją.

- 1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Šiame pasiūlyme remiamasi Komisijos patirtimi, įgyta taikant Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą (toliau – AŽPD), kuri paskutinį kartą buvo peržiūrėta 2018 m. ir kurią kai kuriose valstybėse narėse vis dar reikia perkelti į nacionalinę teisę. Nors dar nėra atliktas išsamus peržiūrėtos AŽPD įvertinimas, direktyvoje numatyta nemažai žiniasklaidos reguliavimo priemonių, susijusių su vartotojų apsauga ir viešosios politikos interesų, pavyzdžiui, kultūrinės įvairovės, skatinimu. Tačiau ji taikoma tik audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms ir neapima aspektų, susijusių su žiniasklaidos pliuralizmu ir nepriklausomumu (išskyrus nacionalinių reguliavimo institucijų ir įstaigų nepriklausomumą), į kuriuos reikėtų atsižvelgti taikant intervencinę priemonę. Svarbiausia šios srities patirtis rodo, kad reglamentu norimų intervencinės priemonės rezultatų galima pasiekti daug greičiau nei direktyva ir kad veiksmingam ir nuosekliam žiniasklaidos reguliavimo mechanizmui reikia stipresnės ir geriau aprūpintos institucinės paramos struktūros.

- 1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Šis pasiūlymas pateiktas 2022 m. Komisijos darbo programos dalyje „Naujas postūmis Europos demokratijai“.

Europos žiniasklaidos laisvės aktu bus papildyta atitinkama sistema, kurią sudaro autorių teisių teisės aktai, peržiūrėta AŽPD ir neseniai priimti Skaitmeninių paslaugų

aktas ir Skaitmeninių rinkų aktas. Nuosavybės skaidrumo srityje jis padės siekti sinergijos su Kovos su pinigų plovimu direktyva ir ES bendrovių teisės direktyva. Kalbant apie žurnalistų šaltinius, aktas taps dar viena taiklia patikima apsaugos priemone nuo šnipinėjimo programų diegimo žiniasklaidos paslaugų teikėjų ar jų darbuotojų naudojamuose įrenginiuose, remiantis Direktyvoje 2002/58/EB, Direktyvoje (ES) 2016/680 ir Direktyvoje 2013/40/ES numatytais apsaugos priemonėmis.

Aktas visiškai suderinamas su finansavimo veiksmais, kurių imtasi pagal daugiametę finansinę programą, programą „Kūrybiška Europa“, visų pirma susijusiais su žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo stebėseną bei gynybą ir žurnalistų partnerystėmis.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant persikirstymo mastą

Remiantis dabartine ERGA ir jos sekretoriato darbo patirtimi, manoma, kad įgyvendinant Komisijos paramą naujai Europos žiniasklaidos paslaugų valdybai, visų pirma teikiant Valdybos sekretoriato paslaugas, prireiks 8–10 visos darbo dienos ekvivalentų. Pridėtame poveikio vertinime apsvaistytos kitos potencialios galimybės.

Tikimasi, kad papildomi tyrimai, kuriuos užsakys Komisija, kainuos iki 1 mln. EUR per metus.

Numatoma, kad Valdybos veiklai, ypač kelionės išlaidoms kompensuoti, per metus reikės apie 150 000–200 000 EUR.

Nacionalinių reguliavimo institucijų (toliau – NRI) einamąsias administracines išlaidas, susijusias su dalyvavimu Valdybos veikloje (pavyzdžiui, šiuo tikslu įdarbintų darbuotojų atlyginimus), padengtų NRI, kaip šiuo metu yra ERGA ir panašių subjektų atveju.

Dabar ERGA veiklos ir su AŽPD susijusių tyrimų pirkimo išlaidos finansuojamos pagal programos „Kūrybiška Europa“ žiniasklaidos paprogramę.

Programos „Kūrybiška Europa“ tarpsektorinės paprogramės tikslas – „skatinti tarpsektorinę veiklą, kuria siekiama prisitaikyti prie žiniasklaidos sektoriaus patiriamų struktūrinių ir technologinių pokyčių, be kita ko, stiprinant laisvą, įvairią ir pliuralistinę žiniasklaidos aplinką, kokybišką žurnalistiką ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje“ (Programos „Kūrybiška Europa“ reglamento (ES) 2021/818 7 straipsnio 1 dalies c punktas).

Todėl pagal tarpsektorinę paprogramę bus finansuojamos išlaidos, susijusios su Valdybos, kurios kompetencija apims įvairių rūšių žiniasklaidos rinkos dalyvių audiovizualinės žiniasklaidos ir kituose žiniasklaidos sektoriuose, veikla.

Tyrimų finansavimo šaltinis priklausys nuo tokių tyrimų objekto: tyrimai, susiję tik su audiovizualinės žiniasklaidos klausimais, ir toliau bus finansuojami pagal programos „Kūrybiška Europa“ žiniasklaidos paprogramę, o kiti reikalingi tyrimai bus finansuojami pagal tarpsektorinę paprogramę.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

- ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

☒ **trukmė neribota**

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2024 iki 2025 m.,
- vėliau – visavertis įgyvendinimas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

- ☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☐ vykdomųjų įstaigų

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

--

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Priėmus teisės aktą, valstybėms narėms bus suteikta nuo 3 iki 6 mėnesių, kad jos prireikus galėtų pritaikyti savo nacionalines sistemas. Pirmasis vertinimas bus atliktas praėjus ketveriems metams nuo naujų taisyklių įsigaliojimo, o vėlesni vertinimai bus atliekami kas ketverius metus. Valdyba remis Komisijos vykdomą stebėseną.

Taip pat bus numatyta specialioji stebėsenos sistema, susijusi su rekomendacija, pridedama prie pasiūlymo. Joje bus integruotas tikslinis valstybių narių ataskaitų teikimas ir naujasis nepriklausomos stebėsenos mechanizmas, skirtas rizikai, kylančiai žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkos veikimui, stebėti.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Pagal Europos žiniasklaidos laisvės aktą Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupė (ERGA) bus pertvarkyta į Europos žiniasklaidos paslaugų valdybą. Ji skatins veiksmingą ir nuoseklų Europos žiniasklaidos laisvės akto ir AŽPD taikymą visose valstybėse narėse. Vykdydama savo užduotis pagal ES teisę, Valdyba, be kita ko, teiks ekspertines konsultacijas dėl žiniasklaidos reguliavimo, techninių ar praktinių aspektų, teiks nuomones, koordinuos veiksmus, susijusius su paslaugų teikėjais (įskaitant trečiųjų šalių paslaugų teikėjus), kurie nesilaiko ES žiniasklaidos standartų, ir skatins reguliavimo institucijų bendradarbiavimą ir veiksmingą keitimąsi informacija, patirtimi ir žiniomis apie geriausią praktiką.

Siekiant užtikrinti, kad Valdyba vykdytų savo įgaliojimus, numatoma, kad Komisija palaikys glaudžius ryšius su atitinkamomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir įstaigomis. Be to, reglamente numatyta, kad Valdybos pirmininkas privalo informuoti Komisiją apie planuotą ir tęstinę Valdybos veiklą. Valdyba taip pat privalo konsultuotis su Komisija, rengdama savo darbo programą ir planuodama pagrindinius rezultatus pagal savo darbo tvarkos taisykles.

Vadovaudamasi dabartine praktika ir atsižvelgdama į tinkamiausią politikos galimybę, Komisija įgyvendins numatytą finansavimą pagal programą „Kūrybiška Europa“, taikydama tiesioginį valdymą. Jam taikoma atitinkama kontrolės strategija. Kontrolę vykdys CNECT GD.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Siekiant užtikrinti, kad Valdyba vykdytų savo įgaliojimus, nustatytus šiame reglamente, planuojama įsteigti sekretoriatą, kurio veiklą užtikrins Komisija. Jis padės Valdybai vykdyti veiklą, teiks administracinę ir organizacinę paramą.

Numatyta kontrolės ir paramos sistema sudaro sąlygas sumažinti galimą riziką. Kadangi aktas grindžiamas esama struktūra ir atsižvelgiant į tai, kad Komisija tiesiogiai valdo atitinkamus finansinius išteklius, didelės rizikos nenustatyta.

Kontrolė yra CNECT GD vidaus kontrolės sistemos dalis.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Bus naudojamos CNECT GD vidaus kontrolės sistemos ir procedūros. Jos yra funkcionalios ir ekonomiškios. Siekiama užtikrinti, kad klaidų lygis neviršytų 2 % reikšmingumo ribos.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Papildomi asignavimai, reikalingi šiam reglamentui, bus padengiami esamomis Komisijai taikomomis sukčiavimo prevencijos priemonėmis.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁶⁰	ELPA šalių ⁶¹	valstybių kandidačių ⁶²	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
2b	07.010401 – programos „Kūrybiška Europa“ rėmimo išlaidos	NDA	TAIP	TAIP	TAIP	NE
2b	07.050300 – programa „Kūrybiška Europa“ tarpsektorinė paprogramė	DA	TAIP	TAIP	TAIP	NE
2b	07.050200 – programa „Kūrybiška Europa“ žiniasklaidos paprogramė	DA	TAIP	TAIP	TAIP	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Netaikoma

⁶⁰ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁶¹ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁶² Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Asignavimai bus perskirstyti pagal 2021–2027 m. DFP finansinius paketus, skirtus programos „Kūrybiška Europa“ žiniasklaidos ir tarpsektorinei paprogramėms, taip pat administracinės paramos biudžeto eilutei.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	2b	Teisinis pagrindas
---	----	--------------------

CNECT GD			2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
•Veiklos asignavimai (perskirstyti programai „Kūrybiška Europa“)								
07.050200 – programa „Kūrybiška Europa“ žiniasklaidos paprogramė	Išipareigojimai	1a	0,500	0,500	0,500	0,500		2,000
	Mokėjimai	2a	0,250	0,500	0,500	0,500	0,250	2,000
07.050300 – programa „Kūrybiška Europa“ tarpsektorinė paprogramė	Išipareigojimai	1b	0,500	0,500	0,500	0,500		2,000
	Mokėjimai	2b	0,250	0,500	0,500	0,500	0,250	2,000
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ⁶³								
07.010401 – programos „Kūrybiška Europa“ rėmimo išlaidos		3	0,200	0,200	0,200	0,200		0,800
IŠ VISO asignavimų skirta CNECT GD	Išipareigojimai	= 1a + 1b + 3	1,200	1,200	1,200	1,200		4,800
	Mokėjimai	= 2a + 2b	0,700	1,200	1,200	1,200	0,500	4,800

⁶³

Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

		+ 3						
--	--	-----	--	--	--	--	--	--

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	1,000	1,000	1,000	1,000		4,000
	Mokėjimai	5	0,500	1,000	1,000	1,000	0,500	4,000
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6	0,200	0,200	0,200	0,200		0,800
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 2b IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	1,200	1,200	1,200	1,200		4,800
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,700	1,200	1,200	1,200	0,500	4,800

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“					
--	----------	----------------------------	--	--	--	--	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
CNECT GD							
⊗ Žmogiškieji ištekliai		0,644	1,288	1,288	1,288		4,508
○ Kitos administracinės išlaidos							
IŠ VISO CNECT GD	Asignavimai	0,644	1,288	1,288	1,288		4,508

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,644	1,288	1,288	1,288		4,508
---	---	-------	-------	-------	-------	--	--------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	1,844	2,488	2,488	2,488		9,308
	Mokėjimai	1,344	2,488	2,488	2,488	0,500	9,308

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Netaikoma

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
--	---------	---------	---------	---------	------------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA						
Žmogiškieji ištekliai	0,644	1,288	1,288	1,288		4,508
Kitos administracinės išlaidos						
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,644	1,288	1,288	1,288		4,508

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ⁶⁴						
Žmogiškieji ištekliai						
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos						
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ						

IŠ VISO	0,644	1,288	1,288	1,288		4,508
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁶⁴ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	3	6	6	6
20 01 02 03 (Delegacijos)				
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁶⁵				
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)	2	4	4	4
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD atstovybėse)				
XX 01 xx yy zz⁶⁶	- būstinėje			
	- delegacijose			
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
IŠ VISO	5	10	10	10

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Prižiūrėti, ar tinkamai vykdomi reglamente nustatyti privačių bendrovių, valstybių narių ir nacionalinių reguliavimo institucijų ir Valdybos suburtų įstaigų įpareigojimai Valdyboje atstovauti Komisijai ir bendradarbiauti su Valdyba dėl jos veiklos, įskaitant metinės darbo programos ir darbo tvarkos taisyklių rengimą Užtikrinti reglamente numatytą procedūrų valdymą, ypač atsižvelgiant į Valdybos užduotis Teikti paramą Valdybai vykdamas jos užduotis pagal reglamentą Teikti administracinę ir logistinę paramą Valdybai, visų pirma susijusią su kasdienės veiklos organizavimu ir posėdžių rengimu Palaikyti nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų bendradarbiavimą ir koordinavimą ES lygmeniu Užsakyti ir prižiūrėti su reglamentu ir Valdybos veikla susijusius išorės tyrimus
Išorės darbuotojai	Teikti paramą Valdybai vykdamas jos užduotis pagal reglamentą

⁶⁵ AC = sutartininkai; AL – vietinis darbuotojas, END – deleguotasis nacionalinis ekspertas, INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas.

⁶⁶ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

	Teikti administracinę ir logistinę paramą Valdybai, visų pirma susijusią su kasdienės veiklos organizavimu ir posėdžių rengimu Palaikyti nacionalinių reguliavimo institucijų arba įstaigų bendradarbiavimą ir koordinavimą ES lygmeniu
--	---

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- ☒ Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Asignavimai bus perskirstyti pagal 2021–2027 m. DFP finansinį paketą, skirtą programos „Kūrybiška Europa“ žiniasklaidos ir tarpsektorinei paprogramėms, taip pat administracinės paramos biudžeto eilutei. Jie neturės didelio poveikio jokiai kitai programos veiklai, nes bus tolygiai panaudoti visiems veiksmams.

- ☐ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

- ☐ Reikia persvarstyti DFP.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁶⁷					
		N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)	
..... straipsnis							

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

--

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

⁶⁷

Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.